

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 40—
pol leta 20—
četrt leta 10—
na mesec 3-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 45—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 50—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spoda), dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu. Na samo pisane naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoši ponj:

celo leto naprej K 36— | četrt leta 9—
pol leta 18— | na mesec 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Ali smo državljani — ali hlapci?

V Mariboru, 20. maja.

Zopet se je zgodil tako kričoč slučaj nemško - nacionalnega nasilja, da more človek takorekoč le počasi vso njegovo dalekosežnost pojmovati. Gre za slučaj premestitve inšpektorja južne železnice gosp. Vrečka, ki je ob novem letu bil premeščen v Maribor kot prometni kontrolor, da spravi zopet v red skoro katastrofalno zavozel prometni obrat, ki bi bil lahko postal velika nevarnost ne le za glavno, marveč tudi za postransko progo.

Dne 18. maja je bilo gosp. Vrečko brzojavno naznanjeno od prometnega ravnateljstva Južne železnice na Dunaju, da je premeščen iz Maribora v Inost in, da se ima tam odzvati tekom 24 ur. Je to ukrep, ki udarja nam Slovencem, bodisi železničarjem ali neželjenim naravnost v obraz. Že ko je dospel inšpektor Vrečko v Maribor, da se celo preje, se je rotu njemu uprizorila divja gonja od strani nemško - nacionalnega, ponajveč renegatskega uradništva. Zagnali so strašen krik, češ, da je „windischer Hetzer“. Znano bode še, kako je to uradništvo zagrozilo, da bo imelo svojega predpostavljene pod najstrožjo kontrolo in, da je celo uslužbenstvo naščuvalo proti njemu. Pod takimi okoliščinami je prišel nadzornik Vrečko v Maribor in se lotil dela, ne glede na desno in levo. Uspeh je bil skoro viden; čim bolj pa se je uveljavljala nova energična roka, tim bolj je škrtalo nemško - nacionalno uradništvo in vpilo. Najbolj umazane kloake nemško - nacionalne žurnalistike „Deutscher Montag“, „Marburger Zeitung“, „Grazer Tagblatt“ so polnile svoja predala z brezvestnimi napadi, od katerih niti eden ni imel najmanjše podlage. Pa prišli so v upravni svet Južne železnice razni volksratovci ala Dobernik, Kraft in Pantz. In zopet je zavrnilo nemško - nacionalno renegatsko uradništvo in obilo s ploho očitani osovražene uradnika — Slovenca. Nič mu niso mogli glede službe; za to so opustili očitania v tem smislu in pokazali pravo barvo. Vrgli so se nanj zato, ker je Slovenec, Južna železnica naj je nemška domena in njegova navzočnost pomeni slovenizacijo proge, ali pa vsaj mariborskih postajališč. Grozili so, da proti njemu nastopijo javno, na „Volkstagu“. Toda, renegat je breznačajnejši; če bi na „Volkstagu“ nastopil, bi ga spoznal svet in žaljeni bi ga mogel staviti na odgovor, na neprijeten odgovor, ki bi za dotičnika moral imeti

zle posledice. Zato ni šel nikdo govoriti na „Volkstag“, pač pa se je breznačajnejši še enkrat zatekel v „Deutscher Montag“, vrgel Prasn timer kot »slovenizatorja« (!) v en koš z inšpektorjem Vrečkom in skuhal s tem zadnje, kar je bilo še treba, da je »Volkstag« imel »povod« nastopiti.

Pet mesecev je trajala divja gonja proti inšpektorju Vrečku. Danes je bila javna, ponajvečkrat pa tajna. In kako je delal ves ta aparat! Nemški nacionalci so se znali postaviti za socialne demokrate in dvignili tudi proti njemu. V gonji proti uradniku Slovencu, se najdejo tri dve vrsti bratje vedno v objemu sladkega ganotja. Mi Slovenci pa stojimo zraven. Smo ponižne, ovčje ponižne in kostrunasto navne nature. Posebno danes, ko bi mogli vsakega cestarja braniti, je to žalostno, da se svoje moči in svoje sile ne zavedamo in je ne vporabimo, kadar gre braniti državljansko pravico poedinca sicer, ki pa pomeni za nas vse del našega naroda. Tak slučaj bi nas moral zadeti, kakor narodni poraz prve vrste in moral bi nas vzdriniti, da zberemo vse svoje moči, da ta poraz popravimo, storimo neveljaven, toda ne šele pojutrišnjem ali čez en teden ali dva.

Premestitev inšpektorja Vrečka iz Maribora ni narodno vprašanje druge vrste; je to vprašanje narodnega našega ugleda. Vse slovenske uradnike so nam skoro po svetu raztepli in nočejo, da se vrnejo v domače kraje. Vse navadne intervencije ne pomagajo nič in so tudi že brezmišne. Danes treba, da dvignemo proti Južni železnici svojo pest in da udarimo. Moledovali in prosjčili smo dovolj dolgo. Umetnost je bilo takrat — morda — ko še nismo imeli sile. Danes jo imamo. Zato jo moramo vporabiti.

H koncu še par primer, kako se je uprizorila splošna antislovenska inšpektorju Vrečku. Omenili smo, da so pred njegovim prihodom vladale, zlasti pri prometu naravnost desolantne razmere. Kmalu po njegovem prihodu so se vpelele razne poostrove glede službe prometnega osebja. Vsakdo, kdor se odpelje je vpisan in ko se vrne, se ima vpisati, kdaj je prišel domov. Povod k temu ni dal inšpektor Vrečko; to se je dogajalo povsod in posebno še v Brucku, koder je prometno osebje izostajalo po cele tedne iz službe in se vozilo okoli — na Ogrsko kupovat živl zase in za druge, baje tudi za uradništvo. Kljub temu je imel zaupnik mariborskih socialnih demokratov nadspredovnik Hlavaček drznosti dovolj, da je vse to podtakal Vrečku in sicer na javnem zborovanju. Že takrat ga je zavrnili neki uslužbenec in ga opozoril na dogodek v Brucku. Še lepše pa pride: pred nekako dvema mesecema je bil tukaj inšpektor Zatloukal in sprejemal razne pritožbe in

predloge. Hlavaček je poklical par navzočih uslužbencev, da naj gredo z njim k Zatloukalu. Predložil mu je več zahtev, ki jih pa Zatloukal ni sprejel, pač pa gladko odklonil. Na vse zadnje je predlagal oni isti Hlavaček evidenco nad prometnim uslužbenstvom in to je Zatloukal takoj — v polnem obsegu sprejel. Torej oni Hlavaček, ki je proti temu gmel na zborovanju, je sam na to delal! In zakaj pač? Gotovo je na to spekuliral, da bode tudi sam pridelen evidenci komisiji, ki ima nadzorovati prometno osebje. Ni se mu posrečilo in danes je ravnotako evidenci podvržen.

Take stvari so možne samo na postaji Maribor. Tu stoji za socialnimi demokrati »Reichsbund deutscher Eisenbahner« in on jih komandira, ne socialno - demokratično vodstvo. Saj se nam celo zagotavlja, da so imeli socialni demokrati in Reichsbundovci skupen lokal. Več si je težko misliti!

Kot naslednik po inšpektorju Vrečku je določen inšpektor Soukup. Tudi s tem nemško - nacionalni uradniki in socialisti že danes niso zadovoljni in hodijo okoli kot razjarijeni mački.

Danes je gosp. Vrečko še v Mariboru. Smo radovedni, kako poteče afera v nadaljnjem.

Zagrebsko pismo.

Po banovem odkritju. — Frankovci pred sodnim stolom. — Govor Hrvoja. — Pričetek konca?

Zagreb, 17. maja.

Včeraj je govoril v saboru dr. Dušan Popović: »Frankovci nimajo argumentov pa govore o izvoznih in banovnem bratu. Iznesite dokaze, fakta, da se operete... Vi sploh niste Hrvati, nego izdajice naroda in ustave, delate proti obojemu.«

Ban izjavlja, da mu o njegovem bratu ni nič znano, a naj se mu sporoče fakta, pa bo postopal. — Samo patriotsko držanje koalicijske je omogočilo ustavno stanje. Ono odkritje, o čemur sem včeraj govoril, se nanaša na frankovske čine iz leta 1915, ne 1914. Med govorji burne upadice, klci, prepriči itd.

Nato se sprejme indementa o tretjem čitanju.

Seja se nadaljuje ob 5. uri popoldne. Dr. Šurmin predlaga sprejetje vladne predloge o narodnem muzeju. Po debati so se sprejele v prvem in drugem čitanju. Na to prvo in drugo čitanje vladne predloge o medicinski fakulteti, o kateri sem zadnjič obširno poročal. Sprejeto v prvem in drugem branju. (Pri večini ploskanje in »živijo Rojci«) Preide se na mučni predlog barona Nikolića da se izbere odbor, ki prouči

izdajalsko delovanje Frankovcev in njihove memorande na nekompetentna mesta s pozivom, da se uvede na Hrvatskem komisariat. Frankovci se temu predlogu besno upirajo. Njihov govornik Kiš govori celo o »osebni svobodi« in o »protiustavnosti«. Zares, velika je njihova nesramnost. Tudi med temi govori se ne poleže razburjenost in buka. Za predlog govori na to dr. Živan Bertič, proti zopet Frank. Bertičev govor je vrlo resen in poln podatkov iz zgodovine sabora, Frank skuša v svojem govoru zvrniti vzroke frankovskega zahtevka na koalicijsko, češ, da je ona ščitila »subverzivne elemente« in da je za to predlagala vojno diktaturo kot nestrankski režim. Jasneje se pač ni mogel izraziti! Nastala je seveda zopet nepopisna buka, iz koje se je razumelo le še, da so baš Frankovci bili oni, ki so na Preradovičev dan in pozneje poslali svoje ljudi na ulico, da so streljali, da bi s tem izzvali reakcijo! Dalje, da je proti Franku že bila vložen (pa potem zopet umaknjen), prošnja, da ga sabor izroči sodišču radi goljuije! Seveda ni mogoče kontrolirati istinitosti teh vesti. — Radi buke se seja prekine za deset minut. Po zopetni otvoritvi govori končno baron Nikolić: Dokler imamo sabor in vlado, moramo čuvati ustavo in v njenem okvirju vse narodne slobodine. Če pride general na vlado, da je moj predlog brezpredmeten, ker so se potem Frank-Horvatove želje izpolnile, a narod naj odloča, ali je bolja ustava ali komisarijat....

Ves sabor z opozicijo vred sprejme proti frankovskim desetim glasovom predlog.

Iz dosedanjega poteka tega burnega saborskega zasedanja vidimo: Po stoje že dolgo mahinacije proti saboru, za uvedbo komisarijata. Dočim tira narodna opozicija koalicijsko na izjavo v zmislu naše politične narodne skupnosti v državi SHS, mora koalicijska držati dve fronti: Jedno proti aktivistom, ki hočejo vidnega narodnega dela i za celo no terorja od zgoraj, drugo proti Frankovcem, ki hočejo teror i za ceno glave celega naroda. To borbo je doslej vodila s pasivizmom. Tu je došla z nami v sukob. Slo bi bilo tudi drugače, kajti koalicijski bo prejel ali slej padla vkljub pasivizmu, vkljub sklonosti »sistema« in takrat — ne bo doseženo nič za narodni odpor, nič za Hrvatsko, a vse za Franka. Sedanjí siloviti udarec v glavo Frankovcev ni nič drugega, nego pokazati narodu izdajalce v vselj goloti in za-jedno podaljšati si življenje na vladi še nekaj časa. Ne da se tajiti, da je ta poteza bila dobra. Ali bo uspešna, bomo še le videli. Vsekakor je koalicijska zopet pridobila s tem simpatiji.

Morda se bo to poznalo tudi pri naknadnih volitvah v Delnicah, ker so tam Frankovci izjavili, da pojdejo za opozicionalca. Odkritje je torej uspešno ali vsaj dobrodošlo kot političen maneuver. Dve muhi na en udar. — V volilnem okraju Selce - Novi se je dr. Sobol odrek protikandidaturi, tako da je tam koalicijski dr. Mažuranić edini kandidat. V Delnicah pa gre borba naprej.

LISTEK.

Tristoletnica tridesetletne vojne.

(Začetek tridesetletne vojne — praška defenestracija — 23. maj 1618.)

V čas, ko ni še končano novo svetovno klanje, pada žalosten spomin na dogodke pred 300 leti. Tridesetletna vojna je ena najgroznejših nesreč, ki je zadela srednjo Evropo: trideset let je trajalo divjanje razbrzdanih vojaških čet, nešteto lepših mest je bilo uničenih, cele pokrajine so bile sežgane in oropane, vasi so izginile, na tisoče ljudi je bilo pomorjenih, gozdi so se napolnili z begunci, ki v vasih niso bili več varni svojega življenja, rastle so roparske tolpe, družinsko življenje je propadlo, celi narodi so za stoletja onemogli, češki narod, ki je v tej vojni največ trpel, bi bil skoraj izginil.

Tridesetletna vojna se ni dotaknila naših slovenskih pokrajin, ampak spomin na njo se je ohranil med ljudstvom, ki si je še dolgo pripovedovalo o teh grozljivih časih. Beseda »črna vojska« je iz teh časov in nji je sledila »črna ku-ga«. Pod tema dvema besedama si je predstavljaj naš človek vse gorje, ki more zadeti kako deželo, ako v nji divja vojna furija. V 20. veku je doživel vse to — v svoji lastni domovini.

Kar se tiče vojnih sredstev, je bila doba pred 300 leti pač bolj skromna od

današnje, kultura še ni bila tako visoka, a kar se tiče pustošenja in uničevanja, je bila groznejša, ker ni bilo nikakega reda med armado, vojaki so bili najeti in plačani in za zmago jim je bilo dovoljeno pleniti po naših vaseh, ki so jih osvojili. Razbrzdana tolpa se je vrgla najprej na hiše, najedla se je in napila, potem so se poigravali z ženskami in za slovo so navadno vas zažgali. Kaj šele v mestu, kjer je bilo več bogastva. Tam se je vojaštvo izpremenilo v pravo bando razbojnikov, ki so pokradli in odnesli s seboj vse, kar so mogli, drugo pa so uničili.

To je bila »črna vojska«. Trajala je 30 let.

Zakaj in kako je nastala, se ne da na kratko povedati. To je isto, kakor pri sedanjí svetovni vojni. Ako hočemo sedanjí svetovno vojno prav razlagati, bi morali poseči za sto let nazaj, v čase francoske revolucije, v dunajski kongres, v l. 1848. in l. 1870. itd. Istotako je za tridesetletno vojno. Njeni zarodki leže dvesto let pred njo, to je v času, ko so v Kostnici sežgali velikega češkega reformatorja Jana Husa (leta 1415.) Kajti češki narod se je že takrat zavedal svojega življenja in ga je branil v obliki vere. Boj narodov je bil za življenje, za obstanek, toda oblika boja je različna: pred tristo leti se je bil boj v znamenju vere, danes se vrši v znamenju narodnosti, in v bodočnosti se bo bil mogoče v znamenju socializma. Čehi so vstali kakor en moč na obrambo svoje domače cerkve in ko so se razdvojili med seboj, so se na zunaj vendarle branili proti vsakemu nasilju. Vkljub vsemu temu

so leta 1526. izvolili Habsburgovca Ferdinanda za kralja in so si dali potrditi svojo versko svobodo.

Toda Ferdinand je bil na tihem hud nasprotnik vseh verskih novotarij, ki so takrat tudi na Nemškem pretresle vso državo. Leta 1517. je namreč nastopil Martin Luther in vsa Evropa se je razdelila v dva tabora: katoliški in protestantski. Čehi, ki so bili takrat sto let pred drugimi, so se seveda pridružili k evangeličkom. Ferdinand je upal, da jih bo počasi zlomil, posebno ker ga je podpiral njegov brat Karol V. nemški cesar, vnet katolik. Toda Ferdinand je leta 1564. umrl in po njem je nastopil Maksimilijan, njegov sin, ki je bil taven evangelič. V tej dobi se je tudi na jugu Avstrije začelo versko gibanje. Leta 1550. je izšla prva slovenska knjiga in deželni stanovni na Kranjskem. Stajerskem in Koroškem so podpirali naše reformatorje, ker so hoteli varovati svoje pravice proti nasilnemu nastopanju centralne vlade. Na našo mejo je butal Turak in cesar je potreboval naše plemstvo za boj proti tej nevarnosti države. Zato je v marsičem popustil. V Gradcu je vladal takrat nadvojvoda Karol, ki je bil še precej miren, dasi je bil poročen s fanatično katoličanko bavarsko princeso Marijo, ki mu je rodila sina Ferdinanda: ta Ferdinand je bil vzgojen od jezuitov in je bil nestrpen katolik. Leta 1572. je moral Karol našim stanovom dovoliti precej verskih stvari. Naša reformacija se je bližala svojemu vrhuncu, saj ravno v tej dobi tiskarna v Ljubljani največ tiska, toda v tem času so v Gradcu že jezuiti in nestrpno čakajo,

kda se bodo vrgli na Ljubljano. Karol je umrl leta 1590. Jezuiti so dobili proste roke. Ko so dve leti pozneje našli junaki zmagali Turke pri Sisku, ni bilo več turške nevarnosti, eno leto na to začno jezuiti v Ljubljani svoje delo in leta 1600. je slovenska reformacija uničena. Na Češkem je bilo drugače. Leta 1576. je po Maskimilijanu zavladal znani Rudolf, prijatelj umetnosti, alkimist in čudak-samotar. Bil je samec in nezaupljiv do vseh. Za vlado se je malo zanimal. Bil je katolik, toda neuspehi z Ogr in Turki so ga ostrašili, da ni nastopal preostro. Čehi so bili versko razdeljeni, a leta 1575. so se združili v tkzv. »češko konfesijo«, ki si je izbirala svoje verske »defensorje«, t. j. veljavne može, ki naj skrbje za versko svobodo. Toda jezuiti so bili že v Pragi in so začeli svojo »protireformacijo«. Leta 1608. je prišlo do razdora v habsburški hiši. Rudolfov brat Matija, je pridobil zase Madžare, Avstrijce in Moravane in je začel boj proti slabotnemu Rudolfu. Hotel je združiti vse dežele pod seboj. To so izrabili evangelijski stanovi češki in so si dali potrditi svojo versko svobodo od Rudolfa (»majestat«, podpisan 9. junija 1609). Ta »majestat« je določal, da se priznava »češka konfesija« z leta 1575., da smejo stanovni nastavljati evangelijske duhovnike, da imajo pravico do univerze in da ne sme nobena oblast nikogar siliti, da se odreče svoje vere. Tudi si smejo evangelijske cerkve postaviti postaviti svoje cerkvice (ni pa bilo priznано, da velja isto za cerkvena posestva, ki so bila od nekda kraljeva last). Majestat

je torej določal vsakemu svoje, toda katoliki niso bili zadovoljni, dasi so bili na Češkem v veliki manjšini. Nahajskani od jezuitov so začeli pripravljati boj, posebno kancler Zdenek Lobkovic, in višja kraljevska uradnika Martinic in Slavata.

V tej dobi se je cela Evropa pripravljala na boj zaradi vere. Leta 1608. je bila ustanovljena protestantska »Unija« in leta 1609. katoliška »Liga«. Francija je bila ljubosumna na Španijo, ki je rastla s katolicizmom. Henrik IV. je izdal 1598. tkzv. nantski edikt, ki je dovoljeval versko svobodo. (Ta edikt je podoben majestatu.) Severne dežele (Nizozemska, Anglija, Nemčija, Švedsko, Dansko itd.) so bile evangelijske (Rusija je bila pravoslavna, Poljska je imela notranjo vojno, Balkan je obvladala Turčija), tako so imeli katoliki le Španijo, Avstrijo in Bavarsko. Verski boj na Češkem je bil le predigra k grozni tragediji.

Ko je leta 1610. padel Henrik pod roko morilca (umoril ga je fanatik Ravallac, baje najet od jezuitov), je Francija stopila na stran Habsburgovcev. Bil je odločilni trenutek, ki je dal katolikom pogum.

Leopold Pasovski, brat onega štajerskega Ferdinanda, je bil določen, da se polasti češke zemlje in zavlada tam namesto Rudolfa z »rimskim mečem«. Ta Leopold je bil kardinal itd., a imel je rad ženske, pijačo in igre. Njegova vojska je vdrla leta 1611. na Češko in je zavzela Prago.

(Konec prihodnjik)

Francoski velenapadi na Kemmel.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 21. maja. (Kor. urad.) Zaprano bojišče. Kemmel je bil večeraj zopet cilj močnih sovražnih napadov. Bili so krvavo razbiti. Branitelji Kemmelskega hriba so dosegli popoln uspeh. Na fronti od Vormezele do Dranoutre je pripravil najmočnejši ognjeni boj infanterijske napade. — Njihov glavni sunek je bil naperjen proti Kemmelu in njegovim zapadnim pobočjem. V več valovih so prodreli spredaj postavljene francoske čete. Infanterijska in artiljerijska ognjena sila je njihov naval izjalovila in jih prisilila k umiku z največjimi izgubami. Krajevni upadi so v zono naših rup so bili s protisunkni zopet vzpostavljeni. Vzhodno Loere je ostalo še eno francosko gnezdo. Angleške divizije so stale pripravljene v tretji črti, kakor izpovedujejo vjetniki. Ker so ostali Francozi brez vsakega uspeha, niso ničesar več mogli pričeti. Zvečer in ponoči se je artiljerijski boj razvil večkrat do največje lučnosti. Ponovni sovražni napadi zvečer iz Loere in ponoči delni sunki severozapadno Loere so bili zavrnjeni. Na južni bojni fronti je potekel dan razmeroma mirno. Močnejši ogenj je ležal na nešilih baterijskih pozicijah in zalednih krajih na obeh straneh Lyse, zlasti v zvezi s krajevnimi infanterijskimi praskami severozapadno Moervilla. Zvečer se je pri Buccuona in Hebutieru jugozapadno Villers-Bretonneux in Avre ogenj od časa do časa stopnjeval. — Na ostalih frontih nič pomembnega.

Zadnje tri dni je bilo strmeljavljeno 29 sovražnih letal in 3 primerni zrakov. Poročnik Löwenhardt je izvojeval svojo 24. podnarednik Runey svojo 20. in 21. zmago v zraku. — v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 21. maja. (Kor. urad.) Z bojišč ničesar novega.

Dunaj, 21. maja. Na francoski fronti so poskušali pri Kemmelu sovražniki vdreti v nemške črte. Francoskemu vrhovnemu poveljstvu pri opetovanih napadih na tem odseku ne gre samo za zopetno zavzete strateško važnih pozicij v tej gorski skupini, marveč tudi za to, da priklone čimveč nemških sil na ta del fronte ter onemogoči ali pa vsaj zavlače operacije, ki bi jih morda nameravala nemška vojska na kakem drugem odseku bojišča. Včeraj so poslali Francozi na tej točki v boj 3—4 divizije, pa niso imeli nobenega uspeha. Branitelji se je posrečilo zavrniti vse sovražne napade in jim ni bilo treba niti klicati pomoči s sosednih odsekov.

Lugano, 21. maja. »Corriere della Sera« poroča, da je dospel gfm. Mackensen z močno armado na zapadno fronto. Te velike čete so vzele centralne države z bojišča na Balkanu. Zatrjuje se, da bo igral gfm. Mackensen pri novi nemški ofenzivi velike vloge toda ne že začetku ofenzive, marveč se le ko bo prišlo do prebitja fronte. Mackensen bo vrhovni poveljnik takozvane manevirske armade.

Berolin, 21. maja. Vojni poročevalci na francoski fronti so, kakor poroča »Tagliche Rundschau« iz Berna, menja, da so priprave Nemcev končane. Splošno pričakuje francoska vojska kritika prvo pomoč proti nemškemu napadu od ameriških vojakov in od premoči zavezniškega letalstva. V listu »Humanité« piše Sembet, da so Amerikanci dosedaj poslali nekoliko črtak toliko čet, kakor jih je bilo pričakovati, in da imajo zavezniki tudi že premoč v zraku.

Nemški letalci nad Londonom.

London, 20. maja. (Kor. urad.) Uradno se sporoča: V nedeljo po 11. ponoči so krožila sovražna letala nad obalo Kent in Essex ter prišla do Londona. Napad še ni končan.

London, 21. maja. (Kor. urad.) Glasom uradnih poročil so bila 4 sovražna letala zbita. Zdi se, da je bil to napad v večjem stilu. Letala so vrгла mnogo bomb.

Letalski napad na Köln.

Köln, 19. maja. Včeraj dopoldne je 5 sovražnih letal napadlo mesto Köln. Obramba je takoj stopila v akcijo. Sovražni letalci, ki so vrgli 23 bomb, so imeli očitno samo namen zadeti prebivalstvo. Veliko število žrtv 25 mrtvih in 47 ranjenih je bila posledica tega, da se prebivalstvo ni brigalo odredbe oblasti za slučaj letalskih napadov.

Živahni boji na laški fronti.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. maja. (Kor. urad.) Na italijanski fronti je povzročilo na obeh straneh razvito izvidno delovanje mnogo bojevanja. Jugovzhodno Mori so unili ponoči na binkoštno nedeljo odletki ogrske infanterije v sovražne pozicije. Ob jezeru Loppio, pri Asiagu in na Sasso bile italijanske patrulje zavrnjene. Pri Fenerju so bili močnejši sovražni izvidni oddelki s protisunkom. Pri Capo Sile nam je izrgal Italijan jeden predstražni jarek.

C. in kr. letalska stotinja št. 14 je bila 19. t. m. 4 sovražna letala, ki so se vsa na naših tleh spustila na tla. — Šef generalnega štaba.

Italijansko bojišče. Iz vojaškega razmetavanja 21. maja: Položaj na jugozapadni fronti je vsled malih prask, katere je izvajalo živahno bojevanje izvidno delovanje, postal sicer napet, vendar pa se računa, da to napeto stanje pomena. Tako je tudi včerajšnji dan potekel na namenih

našega armadnega vodstva kljub ne prestatim italijanskim provokacijam. Stari italijanski trik, da bi prisilili sovražnika, da izda nenadno svoje načrte, se je popolnoma izjalovil.

Ponesrečen italijanski izlet v puljsko pristanišče. Iz vojnoporočevalskega stana 21. maja: Šef admiralskega štaba italijanske mornarice poroča: Zjutraj zgodaj 14. maja so vdrli Mario Pellegrini iz Vignola, korvetni kapitan Antonio Milani iz Lodi, drugi torpedni vodja Francesco Angelini iz Sirakuz, elitni mornar Giuseppe Corrias iz Cagliari in en elitni šofer z redko drznostjo in obudovanja vredno požrtvovalnostjo, kakor tudi z največjo vojaško spretnostjo, ko so se izvili sovražnim patruljam in delovanju žarometov, v močno utrjeno puljsko pristanišče, kjer so večkrat torpedirali veliko križarko »Viribus Unitis«. Nato so se spustile skupine naših pomorskih letal, ki so se ob zori pojavile nad Puljem, v boji s sovražnimi lovskimi aparati in so sestrelili dva. Tretji aparat je bil prisiljen, spustiti se na tla. Na to so se vrtnile nepoškodovane na svoje baze. Napram temu poročilo se ugotavlja: Kakor je razvidno že iz uradnega poročila, se je italijanski poskus, z motornim čolnom vdreti v puljsko pristanišče, izjalovil že pred pristaniščem. Čoln je bil potopljen in vsa posadka (en korvetni kapitan in 3 možje) vjeta. Motorni čoln ni torpediral nikake bojne ladje in nikake druge jednote, marveč sploh ni prišel do lansiranja kakega torpeda, zato je italijansko poročilo popolnoma neresnično tudi v tem. Ker so daleč v strani čakajoče sovražne varnostne jednote na prve strelje naših baterij zbežale, ni za popolnoma ponesrečen napad nikake priče, ki bi se bila vrnila. Italijanski komunikje je plod italijanske fantazije.

Cesar v Carigradu.

Carigrad, 19. maja. (Kor. urad.) Ob 1/5 popoldne je dospel dvorni vlak s cesarjem Karlom in cesarico Zito v Carigrad ob zvokih avstrijske himne. Sprejem je bil slovesen. Pozdrav obeh vladarjev jako presrečni. Na potu vladarjev v palačo Yildiz so grmeli topovi. Vršili so se sprejemi.

Carigrad, 20. maja. Sultan je podelil cesarju čast maršala in mu sabljo osebno izročil. Cesar je izdal na sultanu lastnoročno pismo, v katerem poudarja vezi zvestega bratstva med armadama, ki postajajo še vedno tesnejše. Podaril mu je čast avstro-ogrškega maršala.

Carigrad, 20. maja. Maršal Liman von Sanders je poslal na cesarja iz Palestine brzojavko s pozdravom nemških oficirjev in moštva, ki se nahajajo še pod vtiškom baš doseženih zmag ob vzhodni pokrajini Jordana. Šef vojaške pisarne Zeidler se je brzojavno imenom cesarja zahvalil za topele pozdrave in sporočil cesarjeve čestitke k lepim uspehom.

Nova dvozveza.

Curih, 21. maja. »Neue Zürcher Zeitung« prinaša poročilo o pogodbi v velikem glavnem stanu. Glasom tega poročila je bilo sklenjeno podaljšati dvozvezo do leta 1943. Sklenjeno je bilo nadalje doseči vojaško konvencijo ter so bile sklenjene gospodarske in notranje politične obvezne pogodbe.

Wilson o miru.

London, 20. maja. (Kor. urad.) Glasom Reuterjevega poročila je predsednik Wilson v New Yorku pri manifestaciji za Rdeči križ izjavil v svojem govoru: Prva dolžnost je, da zmagamo. Vsako neodkritično približanje moramo zavrniti ter nas ne more tako približanje odvrtiti od trdne odločnosti za zmago. Napravil sem si sodbo o dosežanih zaupnih približanjih in poročilih ter sem našel, da niso bila odkritosrečna. So to poskus dobiti prosto roko zlasti na vzhodu in uresničiti zavojvalne namene. Vsak predlog glede sporazuma na zapadu vsebuje obnem na klepe proti vzhodu. Če hočemo sovražni mir, naj položijo njih poverjeni zastopniki na mizo svoje pogoje. Mi smo svoje pogoje sporočili.

Amsterdam, 20. maja. Wilson je v svojem govoru nadalje izjavil, da je proti temu, da se omeji število ameriške vojske na 5 milijonov mož. Amerika mora zmagati v tej vojni z vso svojo veličino, zato mora vsaka ladja, ki gre v Evropo, vzeti s seboj toliko mož in toliko bojnega materiala, kakor more sploh nositi. Slava te vojne je, v kolikor je udeležena Amerika, da je to prvič v zgodovini, da se bojuje popolnoma nesebična vojna. Ponosen sem, da se bojujem za človeštvo. Sedaj se bojujejo 4 narodi v največji sebičnosti proti 23 vladam, ki reprezentirajo večji del sveta in ki jih veže nov cilj skupnosti. Poročil je nov dan dolžnosti, ki zahteva, da se nobena izmed teh vlad ob vojni ne obogati.

Zeneva, 21. maja. »Cris de Paris« prinaša tole notico: Naši pacifisti naj vedo, da mir ni več odvisen od nas. Tudi če bi dobili Alzacijo, Loreno, bi Anglija in Amerika nadaljevali vojno. Separaten mir je za Francosko nemogoč. Anglija in Amerika bi nam odrezali dovoz živil in nas takoj blokirali. Mi nimamo več moči odločiti se za mir ali zmago, marveč se moramo odločiti za vojno ali lakoto.

Iz Ukrajine.

Kijev, 21. maja. (Kor. urad.) Socialni federalist Dorochenko je bil imenovan za upravitelja zunanjega ministrstva. Profesor Sienkovski je imenovan za naučnega ministra, tajni svetnik Lerche, bivši predsednik finančne komisije tretje dume, na mesto Sunruna za ravnatelja kreditne pisarne. Ukrajinski vladni komisar Komorni v Odesi je odstopil.

Dunaj, 21. maja. Iz Kijeva poročajo o lakoti v pokrajini od Donecu. Tamoznji delavci, kakor tudi 25.000 rudarjev v Harkovu stavka, ker ne dobe mezde. V Kijevu samem vedno bolj občutno primanjkuje moke. Mestne pekarne bodo morale ustaviti delo, če se ne bo v kratkem odpravilo.

Berolin 21. maja. Glasom nekega poročila se državna kitna pisarna zlasti trudi spraviti žito v Nemčijo iz gubernij Jekaterinoslav in Tavrija. V Jekaterinoslavu so Nemci nakupili 500 vagonov žita v okraju Melitapol na 8 milijonov meterskih stotov žita.

Kotani, 21. maja. Na ukaz novega hetmana Skoropadkega je bil aretiran general Muravjev, ki je obdolžen, da je šušal proti Skoropadskemu in pozivljaj kmete, da naj svojih polj ne obdelajo in uničijo zaloge.

Politične vesti.

Manifestacijski shod v Družmirju pri Sošanju. Dne 30. maja ob 4. uri popoldne se vrši velikanski shod v Družmirju v prostorih g. Iv. Gregorčiča. Govorili bodo poslanci Dr. Verstovšek, najbrže tudi dr. Korosec in drugi. — Zanimanje za ta shod je veliko; udeležba bo ogromna. Shod je važen radi narodnih razmer v šoštanjskem okraju.

Protest češke parlamentarne delegacije proti praškim odredbam. Iz Prage poročajo: Z ozirom na dejstvo, da se pri praških slavnostih ni dogodilo ničesar, kar bi utemeljevalo razglase političske odredbe in je smatrali celo afero le za akt maščevanja vlade proti velekrasnemu potoku in uspehu slavnostnih dni, bo češka državnozborna delegacija storila na Dunaju potrebne korake. Predsednik Češkega Svaza poslanec Staněk je imel 21. t. m. razgovor z ministrskim predsednikom Seidlerjem, pri katerem je protestiral proti policijskim odredbam in ustavitvi »Narodnih Listov«.

Vodilni politiki o praških slavnostih. Osrednji organ češke agrarne stranke »Venkov« objavlja razgovor z ljubljanskim županom drjem Tavčarjem, poljskim poslancem Glombinskim ter italijanskim poslancem Concim. — Dr. Tavčar je izjavil: Nisem prvič v Pragi, toda kadarkoli pridev znova, vedno me znova preseneti. Na nas slovenske goste napravljajo Praga vedno neobičajni in najkrajšnji vtis. Kar smo tu videli, je za nas enostavno unikum, je občudovanja vredno, kako zna češko ljudstvo dati izraza največjemu navdušenju v tako disciplinirani formi, da nikdar in nikjer ne prekorači mej. Kadarkoli prihajajo slovanski gostje v Prago, se jim zdi, da ni več mogoče nadkriti tega, kar se jim je nudilo, a vendar to ni resnično. Ne da se poplasi, kako smo bili pozdravljeni in sprejeti. Bolj nego to, pa me radosti faktum, da češka politična morala napreduje tudi pri nas doma od leta do leta, da od dne do dne. Zato prav nič ne dvomim, da tudi na jugu premagamo vse in zmagamo ravno tako, kakor Vi na severu. (Konfiscirano.) Zato se imamo zahvaliti predvsem češki politični vzgoji in zato prihajamo v Prago tudi, da bi pokazali Vašemu narodu, kako smo mu hvaležni.

— Voditelj poljske delegacije, bivši minister Glombinski, je rekel: Praga je danes čisto češko mesto, v katerem nemške govornice skoraj ni slišati. Slavnost v Panteonu in Narodnem divadlu pa je nam pokazala, na kako visoki stopinji stoji češka kultura. Prisrčnost, s katero smo bili mi Poljaki sprejeti, nas je globoko ganila. Posebno radostno pa nam je bilo v sreč, ko smo videli enotnost češkega ljudstva v ljubezni in navdušenju, pa tudi njegovo discipliniranost, kateri se je zahvaliti, da pri ogromnih manifestacijah nikjer niso bile prekoračene meje. Naša udeležba na slavnosti naj bo Vam Čehom dokaz, kakšna čustva goji poljski narod do češkega. Res je, da mi sami še ne reprezentiramo celega našega naroda. Razdeljeni smo med tri države in raztrgani na tri dele. Toda dopis Poljskega kola v Berlinu in Narodnega sveta poljskega v Poznaniu so Vam jasen dokaz, kako sodijo tamkajšnji Poljaki o praških dneh. Praktična posledica praških posvetovanj bo ta, da bo poljsko ljudstvo od sedaj naprej v stalnem in trajnem prijateljskem stiku s češkim ljudstvom v vseh aktualnih vprašanjih. — Voditelj italijanske delegacije dr. Enrico Conci je izjavil: Slavnost me napolnjuje z globokim vtisom. Občudoval sem vlesuspešno organizacijo in popolno enotnost ljudstva. Že v mirnih časih sem bil glede na razmerje med Slovani in Romani tega nazora, da moramo poskrbeti za skupni nastop vseh nenemških narodnosti. (Konfiscirano.) V interesu nas vseh je, da se razvije sistematični sporazum v stremljenju po naših pravicah, ki nam jih odrekajo.

— »Praška veleizdajstva.« Praška policija kot izvrševalni organ dunajske gospode si je v utemeljitev svojega postopanja izmislila ta očitke, ki ga sedaj vsenemško časopisje z veliko vneto pogreva, komentira in utemeljuje. Vzor take »utemeljitve« smo navedli včeraj iz »Grazer Montagszeitung«, ki prihaja iz ubogega zaključka, da se je pela »Hej Slovani«, z »znanim« predujgačnim tekstom. Mi smo bili priče krasnih manifestacij, toda naše vlesled neprestanega poduka g. cenzorja in državnega pravdnika zelo tankočutno uho ni slišalo niti ene »vleizdajniške« manifestacije. Pa recimo, da je res, kar trde nemški listi, in da se je neke prepevala tudi ona klica »Rus je z nami, kdo je proti nam?« V brestovskem miru sta si Avstrija in Rusija obljubili živet v medsebojnem prijateljstvu in miru, kje je torej veleizdajniški poziv na sovražnika? — Toda, navedimo predvsem klasično pričo: Nemško-strupeni »Prager Tagblatt« v soboto ne vé o slavnosti drugega povedati, kakor da je potekala »eindrucksvoll und würdig« in se je leži, da češki narod noče priznati nemške hegemonije. Kar nemško-nacionalni list ni videl, to je morala videti praška policija in ker je morala, je tudi videla: n. pr. da je bilo modro,

rdeča trobojnica barva sovražne države! Zakonito priznana slovenska, kranjska, deželna trobojnica, je praški policiji sovražna barva! Nekdaj je bila to res tudi barva Rusije, toda Rusija danes prvič monarhiji ni več sovražnik, drugič pa belo-modro-rdeča barva ni več njena barva. Tako izgledajo »vleizdajniški« dokazi praške policije! »Montagsblatt« in v njim vsi »boljši« nemški listi pripovedujejo še razne zanimive podrobnosti. Tako n. pr. o govornih z balkona »Zlate huse«, ki da jih ni mogoče objaviti. Zakaj ne? Mi jih nismo slišali vseh, ne verjamemo pa, da bi bili ravno tisti, ki jih nismo slišali, »vleizdajniški«. Slišali smo n. pr. poslanca Brenciča govoriti o deklaraciji, poslanca Ribnikarja o češko-jugoslovanski zvezi, če pa so govorili dr. Kramar ali Klofáč ali Nj. V. tajni svetnik Glombinski kaj veleizdajniškega, kako to, da jih ni policija na mestu aretirala? Saj bi to bila njena dolžnost! O meetingu v »Zlati husi« smo čitali še le v nemških listih, mi smo videli slovenske goste tam zbrane le pri kosilu in večerji. Ravnotako resnična so nemška poročila o himnah sovražnih držav. Ko bi se bile pele, bi Nemci že prav natančno vedeli, katere. Ista stvar je z aretacijami. Izvršile so se šele potem, ko je bila izdana policijska prepoved »zbiranja« in tikale so se povsem nedolžnih policijskih prestopkov. Nemški listi so silno jezni, da ni prišlo no nikakega incidenta z Nemci in da je češko ljudstvo z občudovanja vredno disciplino se izogibalo vsake demonstracije proti praškemu mestu, ki je navzlic svoji izginjajoči malostevilnosti opetovano skušalo provocirati. Toda Čehi se ne dajo več provocirati od nikogar in Praga je na dan razglasitve oktroirj nalašč ostala v zastavah.

— »Vleizdajniški pojavi v Pragi.« Iz danes dospelih nemških listov je razbrati, da so se dogodili v Pragi sledeči veleizdajniški pojavi: 1. udeleženci so nosili prepovedane kokarde (le Jugoslovani so imeli trobojnico, Slovenci slovenske, Hrvati hrvatske, Srbi srbske; vse tri trobojnice so v monarhiji zakonite, hrvatska ima povrh značaj države ne harve); pela se je v gledališčnem pesem »Hej Slovani« v veleizdajniškem tekstu (nesramna laž); v gledališču je govoril tudi neki Jugoslovani, ki je izrazil nadejo, da bo Destinova pela enkrat tudi v jugoslovanski državi (kar vsi iskreno upamo); z balkona hotela »Pri zlati gosi« so bili govorjeni veleizdajniški govori (od koga? nemški listi niti enega imena ne vedo!). V »Zlati gosi« se je še v petek ponoči ob 12. vršilo zborovanje, pri katerem so govorili Kramar, Glombinski, Staněk, Klofáč (dejansko se je tam po slavnostni akademiji vršila večerja); dne 17. se je vršil kongres čeških jugoslovanskih in poljskih časnika, v katerem so žurnalisti prisegli, da bodo vse svoje moči posvetili boju za svobodo svojega naroda (tudi to je torej veleizdajstvo!). Konec prisege je bil zasežen (laž); konfiskacija se je izvršila le v Pragi, ne pa na Dunaju, ne v Zagrebu, ne v Gradcu in ne v Ljubljani!; vršil se je kongres slovanskih žen, katerega so se udeležile tudi Italijanke (strašno!), žene so se izrekle za mir, ki prinese samoodločbo, in so se zavezale, da se bodo ramo ob ramih z možmi borile za svobodo (vleizdajalke!); enako pregrešno se je obnašal shod slovenske mladine, ki je zahteval, da naj pride pomen slovanstva zopet do veljave in ki ni zadovoljen z ustanovitvijo enotne (nemške), tkzv. srednjeevropske države. S tem je seznanjen veleizdajniški činov izčrpan in nemški listi so utemeljili svoje senzacionalne naslove »Praška veleizdajstva« itd. In to je glavno.

— Trezen nemško-nacionalni glas o praških slavnostih. »Prager Tagblatt« piše o razpoloženju Čehov med slavnostjo: »Konec četrtega vojnega leta, v dobi gladovanja, ki jo evfemistično zovemo »prehranjevalno krizo«, je od svojih idealov obsedeni narod praznoval to slavnost s požrtvovalnostjo, ki je bila takisto občudovanja vredna, kakor je bila čudna. Vsi ti veliki in za Nemce presenetljivi dogodki — razpad Rusije, mirovni sklep na vzhodni fronti, uspešna ofenziva na zaopdu — so brez sledu šli mimo tega naroda, niso mu mogli zlomiti hrbišč. Čehi niso videli, česar niso hoteli videti, videli so le, kar so videli hoteli. Njih volja jih je tirala preko razočaranj, njih samo za enim edinim ciljem, za ustanovitvijo lastnega kraljevstva stremeči cilj jih je prepolnil tako do duše, da jim je nadomestil vsa dejstva. V vseh teh ljudeh je bilo vere, zaupanja, ki neudeležene gledalca obenem presenetijo in pretresejo. Daleč čez bregove so udarjali valovi navdušenja, ko so pomilošeni veleizdajali v Panteonu pred očmi policije govorili in smeli govoriti o visokih ciljih, ki stoje trdno in ki je njih dosega sigurna. Omotično razpoloženje ljudstva je vedno naraščalo in si je dajalo duška v pesmih in izjavah, ki jih ni najti na sporedu, predloženem vladni.« List pripoveduje jako značilno o smešnih c. kr. poizkusih, to razpoloženje in občutje siloma izgnati iz čeških mas: »Drugo vprašanje pa je, ako se taki ljudski pokreti dajo zatreti s policijskimi odredbami, samo s policijskimi odredbami. Zgodovinska izkušnja zanika v to vprašanje in uči celo, da sila rodi odpor, napetost, ki vodi do silovitega izbruha, ki pokret brže jači nego ga zatira. Socialistovski zakon na Nemškem ni uničil socialne demokracije; stranka si je v tej svoji heroični dobi postavila temelje poznejšim uspehom. Ustavitev kakega lista, že sama na sebi v vseh slučajih zavržljiva, pa baš v dobi predcenzure ni nič drugega nego strahotno ubožno sriče-

valo za cenzuro, ki ni kos svoji nalogi.«

— Mesto ustavljenih »Narodnih Listov« izhaja drug dnevnik »Narodno Noviny« enkrat na dan. Nemci zahtevajo, da vlada tudi tega zatire.

— Afera škofa Jegliča. Vest, da je dunajski nuncij proti ljubljanskemu knezoškofu radi njegovega jugoslovanskega mišljenja uvedel cerkveno pravno postopanje, je vzbudila v ententi mnogo pozornosti. Dvignil se je vihar ogorčenja proti nunciju, češ da zatira škofa, ki je zvest prizadevanjem svojih bratov in katerega hoče prisiliti na izdajstvo svojega naroda, nadalje pa tudi proti zadržanju sv. stolice, ki da je dvomna ter avstrofilskega mišljenja. Na Francoskem so šli še dalje in so že preračevali vzroke, ki da so napotili sv. stolico k zadržanju napram škofu Jegliču. Zato se je vatican na podlagi vseh teh vesti obrnil brzojavno do nuncija za pojasnilo o celi zadevi in na podlagi odgovora je potem konstatiral »Oservatore«, da so vse vesti izmišljene.

Tudi v angleškem parlamentu je vprašal poslanec Renald Mac Neil zunanjega ministra, ali mu je uradno znano, da je nuncij uvedel proti škofu Jegliču preiskavo, ker je pospeševal zedinjenje in emancipacijo jugoslovanskih narodov. Harris je na to odgovoril v imenu Balfourja, da se bo informiral. — Med tem je zopet došla vest »Slovenca«, da se je v Rimu potom ladjaka zatožilo škofa Jegliča. Cela zadeva je gotovo zelo zanimiva. Imamo v svoji sredi človeka, ki smo ga že davno izobčili, o katerem pa tudi vsi prav dobro vemo, da mu je igrača priti v Švico, če treba, tam nastopati kot dunajski agent. O njegovih poskušnjih spletkarjah v Švici smo že dovolj poročali in menda ga ni otroka, ki bi zanj ne vedel! Ni nam ga torej posebej treba iskati.

— »Slovenska Katoliška Zveza.« Deželno predsedstvo je odobrilo ustanovitve društva »Slovenska Katoliška zveza« s sedežem v Ljubljani.

— Koroški Nemci in nemščini proti jugoslovanski državi. Na binkoštni ponedeljek so imeli koroški Nemci in nemščini zborovanje proti jugoslovanski državi, kateremu je predsedoval deželni glavar baron Aichelburg - Labia. Na zborovanju je govoril tudi poslanec Dobernig, ki je uvodoma razpravljal o razmerju Koroške napram cesarju in njegovi hiši ter so bila njegova izvajanja takega značaja, da je celo nemška cenzura smatrala za potrebno zatreti razširjanje nekaterih odstavkov iz njegovega govora. Govorec o vladi, je izjavil, da se mora stari centralistični sistem preustrojiti, ter pravi, da se mora država osvoboditi slovenske premoči in da bodo Nemci, če se ustanovi »Nemška Avstrija«, kateri naj pripada tudi Koroško, potem zopet državi zvest element. Govornik kritizira nadalje delovanje central ter prehaja končno tudi na jugoslovansko vprašanje. Poslanec Dobernig trdi, da se je od 263 občin v deželi izreklo 236, med njimi 63 jezikovno mešanih občin proti raztrganju dežele in države in da je stopilo samo šest občin odkrito na stran jugoslovanske deklaracije, dočim se ostale občine nočejo (to se pravi: vsled nemških groženj, ne upajo — op. ur.) izraziti. Grozi, da se bodo Nemci na Koroškem že sami obranili jugoslovanske propagande, in lažljivo trdi, da večina koroških Slovencev noče ničesar vedeti o jugoslovanski državi. Slovenci na Koroškem so z Nemci silno zadovoljni in se čutijo njih brate! Žal pa stoji na čelu gibanja za raztrganje Koroške slovenska duhovščina. Tudi Dobernig priznava, da se bo ustanovila jugoslovanska država in da bodo voditelji te države Hrvati. Nikdar pa se ne sme zgoditi, da bi se priklonili tej državi dell avstrijskih pokrajin med Dravo in Jadranskim morjem, in nikdar ne sme izginiti Trst v jugoslovanskih valovih. Zborovalci so sklenili na to resolucijo, ki zahteva nemajno vztrajanje pri enotnosti in nedejivosti dežele, češ, da je to volja velikega dela koroškega ljudstva. Resolucija govori med drugim tudi o stoletnem iskrenem in pristrčnem prijateljstvu med koroškimi Nemci in Slovenci. Nadalje zahteva resolucija tudi vzdržanje intimnega zavezništva z Nemčijo. Končno je deželni glavar sporočil, da ima od ministrskega predsednika zagotovilo, da vlada ne misli na delitev Koroške. Da Nemci slave to dosti klaverno prireditve, kateri manjka vsako razumevanje zgodovinskega razvoja, je samo ob sebi umevno. Jugoslovanske države, kateri bodo morali pripadati Slovenci, Hrvati in Srbi, seveda tudi koroška resolucija in izjava Aichelburg-Seidler ne bo preprečila.

— Avdiencia volksratovcev se vrši 25. t. m. ob 11. dopoldne v Badnu. V Orngiovi deputaciji se nahajajo vse negatske in vsenemške korifeje Spodnje Stajerske, katerim se pridružijo tudi Kočevarji, ljubljanski kazino in tržaški pangernani. Družba bo štela, kakakor zatrjujejo nemški listi, okrog sto oseb. Gospod Seidler torej korajžno napreje igrava vladarjevo osebo v narodnostnem boju.

— Podrobnosti o vojaški zvezi med monarhijo in Nemčijo. Z Dunaja poročajo: Vse, kar se je na vojaškem polju v vojni ustvarilo novega, je prišlo prav na enak način obema armadama, vse, česar se je bilo pri tem pričuti, sta se pričuli obe jedna od druge. Tako tudi najmočnejše pomešanje avstro-ogrskih in nemških oddelkov ni moglo niti najmanj motiti enotnosti bojnega delovanja. Čete in voditelji se poznajo med seboj podrobno. Ker so se stvari tako razvijale, je bilo mogoče vzdržati nam zmagajo proti tako številnim sovražnim kom. Ako je na kakem frontnem delu bilo potreba ojačenja, se ni vprašalo, kateri armadi pripada baš na razpolago stoječi četni del, avstro-ogrski novoli-

stva so dobila nemške čete, nemški vojskovodje so dobili avstro-ogrsko divizijo. Skupna obramba, kateri edini velja zveza centralnih držav, zahteva nujno, da se obvaruje enotnost armad v vseh zahtevah, prihajajočih za vojno vodstvo v pošte. Treba je tudi nekakega zblivanja v organizaciji in v opremljenosti in na načelu polne paritete, tako da obojestranske suverenske pravice ne bodo nič prizadete. Gre bistveno izključno le za ono polje vojaške eksekutive, ki je po avstrijskem kakor tudi po ogrskem zakonu ustavno pridržano vladarskim pravicam cesarja in kralja kot najvišjega poveljnika. Iz Berlinu poročajo, da se nova vojaška zvezna pogodba ne sprejme v avstro-ogrsko ustavo, ker se to ne da izvesti. Vsled tega odpade tudi sprejetje v nemško ustavo.

— Danilo Dimović, kandidat hrvatsko-srbske koalicije. Naknadne volitve v hrvatskem volilnem okraju Srbu, osiroteleu vsled smrti posl. Krajnovića, se bodo vršile 10. junija. S strani hrvatsko-srbske koalicije bo kandidiral Danilo Dimović, vodja bosenskih Srbov, ki se je preselil v Zagreb.

— Slavnostna gledališka predstava češkega jubileja v Oseku prepovedana! Iz Oseka poročajo, da je policija prepovedala povodom 50letnice praškega Narodnega divadla nameravano slavnostno predstavo Smetanove »Prodane neveste«. Slavnostni govor bi bil imel češki socialnodemokratski zastopnik Aust.

— Pismo princa Siksta. Haag, 18. maja. Pri zadnji seji zbornice komisije za zunanje zadeve je bilo pri preiskavi zadeve Czernin - Clemenceau navzočih 31 poslanev. Pri glasovanju ali je obstajala možnost resnih mirovni razgovorov z Avstro - Ogrsko, je 14 poslanev vprašanje zanikalo, potrdilo pa 11. Šestero poslancev ni glasovalo. Sklep, po katerem torej v cesarskem pismu ni bilo podlage za mirovne razgovore, je bil sprejet samo z majhno večino. — London, 17. maja. Na zadnje vprašanje je odgovoril Balfour v angleški poslanski zbornici, da angleška vlada ni nikdar pričela kakih pogajanj, da pa tudi ni nikoli odklonila razgovorov, ako se je od druge strani staval tak predlog. Seveda bo vlada ravnala vselej sporazumno s svojimi zavezniki. Pismo cesarja Karla je bilo privatno pismo njegovemu sodniku, ki ga je ta pod nastrožjo molčečnosti izročil predsedniku francoske republike in francoskemu ministrskemu predsedniku brez odobritve, da se sporoči to pismo našemu premierju in našemu kralju in brez dovoljenja, da za vsebino zve naš parlament. Seveda o tej zadevi ameriška vlada takrat ni bila informirana, češar pa ni smatrali za nezavestno proti ameriški vladi. Pred Wilsonom nimamo skrivnosti. Glede stockholmske konferenice sem se vedno mnenja, da bi ne bila vedla do miru. Na nadaljeval vprašanje, ako so se pogajanja prekinila znanosti zato, ker je Francoska baže zahtevala ne današnja, nego dosti obsežnejšo Alzacijo-Loreno, kakršna je bila s pripadajočimi deželami vred leta 1790, in 1840, je odgovoril Balfour, da ne gre za to večjo Alzacijo - Loreno kot vojni cilj alirancev. Znanosti ne zvezo nikoli, kateri nagibi so vodili grofa Czernina, cesarja Karla in nemškega cesarja. Zdi se mi, da smem smatrati, da je bil to del mirovne ofenzive, s katero je ena stranka spodbudila mirovne predloge ne z namenom, da stremi do miru, nego z željo, da razloži svoje nasprotnike. Kakor je Clemenceau prav razložil, je šla stvar za to, da naj francoska dobi Alzacijo - Loreno, Italija pa nič. Ker smo imeli opravka s takimi cilniki, kakor so centralne države, je bilo treba protinapada in ta protinapad, ki ga je izvršil Clemenceau, je bil kaj uspešen. Zdi se mi, je nadaljeval Balfour, niso nikdar delali interesa miru, nego vselej zato, da ločijo alirance. To vprašanje je preiskovala komisija francoske zbornice in se uverila, da pismo cesarja Karla ni tvorilo zadostne in zadovoljive podlage za časten mir. Nič ne more imeti nujnejše želje privedi vojni do častnega konca, nego angleška vlada.

— Ententna pogodba z Italijo. Rotterdam, 18. maja. Londonski poročevalci »Manchester Guardian« poročajo, da je bila preklicana tajna pogodba z Italijo in da je bila sklenjena med entento in Italijo popolnoma nova pogodba.

— Italijanski parlament bo sklican najbrže dne 12. junija. Pečal se bo v glavnem z zakonskim načrtom za podaljšanje budgetnega provizorija, ki poteka 30. junija. Ker je odstopil tudi državni podtajnik municijskega ministrstva, je imenovan na njegovo mesto poslanec Cesare Nava, član klerikalne stranke.

— Nemčija je bila pripravljena odstopiti del Lotaringije? Iz Berlinu poročajo uradno: »Neuzeitliche Allg. Ztg.« piše: Nemški listi so prinesli brzojavko »Az Esta«, ki pravi, da je dokazano, da je bila nemška vlada za časa kancerslva Bethmann-Hollwega pripravljena odstopiti majhen del Lotaringije. List je v zmoti. Tudi za tak majhen odstop nemška vlada ni bila in ne bo nikdar pripravljena.

— Murmanska železnica. S točk-holm, 20. maja. (Kor. urad.) Glasom poročil stockholmskih listov je sporočila Anglija finski vladi, da bi smatrala kot prelom nevtralnosti, če bi Finska storila kak korak proti murmanski železnici. Enakega mnenja sta tudi Francoska in Amerika.

— Blivši car Petrograd, 21. maja. (Kor. urad.) Iz Moskve poročajo: Pod predsedstvom Grilenka je bila postavljena boljševiška komisija kot sodišče nad bivšim carjem, ki je bil obtožen poskušnega državnega prevrata za izpremembo volilnih zakonov za durno, nepostavne porabe javnih denarjev in drugih pregreškov. Ekspertiziranih

strelcev je bila poslana v Tobolsk, da pripelje bivšega carja v Moskvu.

— Angleži v Perziji. Berlin, 21. maja. Iz Rotterdamu poročajo, da se po odhodu Rusov z Perzije tam razširjajo Angleži. Angleške oblasti so poslale v nekdanje ruske interesne sfero mnogo vojaštva ter razvijajo obsežno propagando za priznanje angleške suverenosti.

— Ekspanzivna stremjenja Nemčije proti Indiji. Angleški dopisnik »Corriere della Serrac« izjavlja, da se vedno jasneje kažejo ekspanzivna stremjenja Nemčije proti Indiji. Nemške in turške čete so pripravljene, da vderejo v Perzijo. Nemčija hoče baže emira v Afganistanu nahajati proti Angliji. »Manchester Guardian« svetuje Angliji, naj se pravočasno zavaruje proti vsem takim namenom Nemčije. Anglija naj konča vojno v Palestini in Mezopotamiji in naj si preskrbi simpatije Perzije.

— Kitajsko - japonski dogovor proti Nemčiji. Iz Washingtona: Zunanji urad poroča, da je sprejel uradno potrdilo o dogovoru med Kitajsko in Japonijo glede varstva miru na daljnem vzhodu napram nemškim ekspanzivnim stremjenjem.

— Balfourjeve izjave. Iz Kopenhag: »Nationaltidende« piše k Balfourjevimi izjavam: Vedelo se je že, da se je Italija krepko upirala mirovnim pogajanjem, katere je hotel cesar Karl spomladati pričeti. Mislimo, da ta dunajski poskus ni bil povsem odkritorečen. Poročila o nasprotju med Lloyd Georgeom in Poincaré - Ribotom po se čisto nova. Balfourjeva sporočila so o stro o svetila diktatoru, katero vodi Lloyd George. Za Balfoura kot znanega ministra gotovo ni bilo prijetno, da je moral priznati, da o važnem zunanje političnem vprašanju ničesar ni vedel.

— Aretacije na Irskem. Rotterdam, 21. maja. Dosedaj je bilo aretiranih na Irskem 140 oseb, med njimi vsi člani izvršilnega odbora Sinfinov in štiri poslanci te organizacije, ki niso hoteli vstopiti v angleški parlament. Med aretiranimi je tudi neki vplivni Irec, ki je imel pri sebi dokumente, iz katerih izhaja, da so imeli Sinfini naročeno orožje in municijo. Dognalo se je, da je bilo na Irskem v zadnjem času izpremenjenih mnogo privatnih hiš v skladišča za orožje. Velike množice eksplozivnih snovi je bilo izginilo iz državnih skladišč in pri belem dnevu so vozili puške in municijo iz državnih zalog. Govorniki so bili nastopali po vseh krajih Irske s prorokovanjem, da bodo zavzevalske armade uničene in da bo iz razvalin Anglije vzrasla neodvisna Irsko. — Angleška vlada zatrjuje, da je dobila iz Amerike dokaze za zaroto Sinfinov v zvezi z Nemčijo. Poleg tega je baže dokazano, da kroži že nekaj mesecev angleški denar srebrnega kova iz leta 1871, ki ga je Francoska izročila kot vojni odškodnino Nemčiji in je bil dosedaj shranjen od nemške vlade. Nemčija razširja vstajo na Irski, da bi mogla uporabiti otok kot oporišče za svoje podmorske čolne.

— Masaryk v Ameriki. Glasom poročil iz Amsterdama je došel profesor Masaryk v Chicagu ter namerava pričeti med v Ameriki živječimi Čehi propagando ter ustanoviti novo češko-slovaško brigado. Ameriška vlada bo podpirala Masarykovo delovanje.

— Wilsonov spor s senatom. Rotterdam, 18. maja. (Kor. urad.) »Morningpost« poroča iz Washingtona, da je predsednik Wilson poveril svojemu bivšemu protikandidatu pri volitvah za predsedniško mesto Hughesu preiskavo v zadevi obdolžitve uprave letalstva, da se je izkazala za nezmožno. Hughes naj konstatira, ali je res, da se je razmetel, oziroma ukradel znesek 740 milijonov dolarjev, ki je bil določen za gradbo letal. Med tem je senatna komisija za vojne zadeve sklenila uvesti neodvisno preiskavo. Vsled tega koraka je prišlo do napetosti med predsedkom in senatom.

— Amerika proti Nemcem. Iz Amsterdamu: Kakor poroča neki tukajšnji list, naznanja »Times« iz Washingtona, da se ameriška vlada peča z odredbami, ki naj pobitejo nemško propagando v Južni Ameriki. Nemški vpliv v finančnem, trgovskem in političnem oziru je zlasti močan v Chile in Venezueli. Združene države so baže dosegle to, da so bili nemški trgovski nameščenci odpušteni in oficirji povišani s pogojem, da bodo poročili ameriška dekleta in ne nemškega »importiranega blaza«. Iz Filadelfije: Bivši predsednik Taft je imel pri otvoritvi kongresa Lige za izsiljenje miru govor, v katerem je izjavil, da je mir z nepremagano Nemčijo nemogoč.

Mariborsko pismo.

(Od našega dopisnika.)

V Mariboru, 19. maja.

Eden, ki se nam ponuja. Na »Volkstagu« 12. t. m. se je oglašil tudi posebnega slovesa, vpkokieni orožniški podpolkovnik Kramer plem. Drauberg. Je to prav čuden gospod in zdi se nam, da se nam za nekaj pozeje posebnost ponuja. Leta 1914. je bil med listimi, ki so iz Maribora ven vodili akcijo proti nam Slovenem. Bil je menda glavna oseba onega »odpora«, ki je obdal zlasti mariborske Slovence z verigo vohunov, ki so imeli nadlogo, slediti vsakemu izmed nas, ga nadzorovati s kom je govoril, kam je šel, kaj je počel. Kramer pl. Drauberg je hodil cele dneve po ulicah in cestah; ali je kontroliral, ali pa se divil nad vedno znova dohajajočimi, po orožniških gnanimi slovenskimi žrtvami. In po večerih mu je drugoval Norbert Jahn in neki renegatski koncipient. Če je ta trojica zagledala mariborskega Slovenca, ki slučajno ni bil v zopori vstajen prvi dni — drugi dan so mu gotovo napravili hišno preiskavo potom mestne policije, ali pa so ga aretirali. Potem so prišli Rusi v Karpate in na Ogrsko in prišel je nesrečni predbožičnik umik iz Srbije. Gospod Kramer pl. Drauberg je pričel pohajati iste kavarne, kamor so hodili Slovenci, in vedno se je mračil na

njem izpremenilo: parkrat se je celo skušal približati Slovenem. Predstavil se je kar na lepe, ker pa je bil odziv hladen, je ostalo pri tem poskus. Potem so prišle Gorlice in cela vrsta drugih pojavov in gospod je napravil svoj drugo metamorfozo: zopet je hodil samozvestneje in danes — zopet bruhla oženi in žveplo. Gospod podpolkovnik v p. Kramer pl. Drauberg je torej interesanten. Morda doživimo še, da vidimo na njem tretjo metamorfozo.

Grof Clary — markira. Na volkstaški tribuni, oziroma na balkonu magistrata, je sedela pri mizi nemških poročevalcev neka gospodična. Splošno mnenje je bilo, da tudi ona poroča za kak list Kasneja pa se je zvedelo, da je uradnica c. kr. namestniškega prezidija v Gradcu. Dekle je ves čas nemurno sledilo vsem govornikom in tudi demonstracijskemu obhodu. Vladni zastopnik je bil namestniški komisar gospod Sima - Gall. Namestila ima torej izčrpani poročil o »Volkstagu«; saj si je tudi g. Sima - Gall pridno beležil. Radovedni torej smemo biti, kaj in kakšne bodo posledice tega vsenemškega kupolune. Mnogo klub vsemu ne pričakuje. Grof Clary je pač vedel, da bode na stotine slovenskih oči in ušes na mestu. Zdi se nam, da si je dovolil navadno komedijo, da bi nam peska v oči natresel in da je pri vsem le po svoji nemškobirokratični maniri — markiral. Čudno bi bilo, če bi se svojim vsenemškim prijateljem zamerili hotel in upal!

Dr. Oroslova moka. Ko se je naš bodoči župan dr. Oskar Orosel poročil, so se ga spomnili njegovi številni prijatelji in mu poslali raznih poročnih darov. Med drugimi je bil tudi mariborski veleparomlinar Scherbaum, ki mu je poslal vrečo najfinišne bele moke. Hlapec pa, ki je vrečo nesel, je odložil pri nepravilnih vratih. Stranka je bila radovedna in odprli so vrečo. Prišel je tudi neki železničar in ko je zvedel zakaj gre, je prišel glasno zabavljati. Sunder je končno vendar nekoga od Oroslovih ljudi privabil, ki je vrečo spravil na varno. Železničar pa jo je ubral k Scherbaumu in mu zagrozil, da ga takoj naznanil, češ, tu je še na debelo najfinišne moke, mi pa stradam. Scherbaum, ki itak nima premirne vesti, se je groženi vstrašil in — dal tudi železničarju vrečo moke. Ne bilo bi napaka, zvedeti za ime dotičnega železničarja. Kakor videti, obda našega bodočega župana vedno večji krog interesantnih epizod.

Slovenska zavednost. Ze januarja smo omenili, da neki slovenski krogi, stanujoči skoro brez izjeme na Stolnem trgu, podpirajo tednik »Untersteirische Volkszeitung«. Ta listič sicer nekaj pika po aprovizacijskem odboru, toda — to je tudi prav vse. Kdar treba pokazati nemškonačionalno žilo, takrat trobi ta listič, kot »Marburger Zeitung«, kar se je n. pr. zgodilo tudi ob priliki zadnjega »Volkstaga«. Če zvezo, da se podpor od slovenske strani ni vstavilo, in to v najkrajšem času, bodemo brez pardona povedali, kdo so tisti »Slovinci«. Doslednosti, gospoda, tudi pri najmanjšem!

Od notarijata. Notarsko mesto poumrljem c. kr. notariu Hausu je dobil notar v pokoji dr. Hermann Wiesthaler. Wiesthaler je bil predtem v Slovenski Bistrici, a že skoro leto in dan živel tu v pokoji. Wiesthaler je že zelo star. Imel je mnogo mlajših tekmecev, seveda tudi Nemcev. Njegovo imenovanje je vzbujalo mnogo prahu in zabavljanja. Pravijo, da so mu nekateri prijatelji ušesa prav pošteno natrobili, češ, da mlajšim kruh odjeda.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Davčni oficijal Anton Vodopivec tržaškega finančnega ravnanstva je odlikovan z zlatim zaslužnim križem na traku hrabrostne svetinje.

Goriško okrajno učiteljsko društvo je imelo v Ajdovščini zborovanje, ki je bilo prav dobro obiskano. Govoril so o svojem naravnost obupnem položaju, ker naletava na gluha ušesa, kamorkoli se obrne s svojimi opravičeni zahtevami. Tako je glede državne podpore, tako glede draginjske doklade. Obilube, priznanje, ukaz, da se zaveda imba takoli rešiti, ali rešitve ni od nikoder. Učitelstvo strada. Neki učitelj je ponujal svojo plačo za mesec marec za nekaj kilogramov turške. Izvalali so, da edino sredstvo, ki bi jih rešilo, je podraževanje ljudske šole, češ, vse skupaj naj vzame vlada v roke, ker revščina izprazni goriške dežele bo trajala še desetletja, učitelstvo na ne sme lakote umreti. Plače so naravnost škandalozno berške. (Učitelstvu se mora pomagati na vsak način. Sveta dolžnost poslancev in deželnega odbora je, da se stori vse potrebno, da se življenjske razmere učitelstva uredi po človeško. Ako bi pa vlada vse skupaj v roke vzela, bi hotela smatrati to za pridobitev v svojem obnovitelvalnem stremljenju na Goriškem.) Učitelj Mrmolija je precej energično zahteval, naj gredo v pokoj vsi oni učitelji, ki službujejo že 40 let.

Goriške pošte. Z dnem 1. junija t. l. se zopet odprejo poštni uradi Avče, Ročini pri Kanalu in Srpenica za pisemsko pošto, včevši službeno in zaosebno rekomandacijo ter za promet z vrednostnimi pismi in za denarni (poštnakaznični in poštnohranilnični) promet. Z istim dnem se razširi službeni delokrog poštinih uradov Ajello, Brežinj, Brazzano, Campolongo, Chiopris, Dobrovo v Brdih, Dolenje, Kobarij, Komen, Kozana, Livek, Mariano, Medea, Nabrežina 1. Perteole, Kojsko, Ročič, Romans, Sempas, Strassoldo, Tolmin, Villesse in Visco na promet z vrednostnimi pismi in službeni delokrog poštne urada Trnovu pri Gorici na promet z vrednostnimi pismi in na denarni (poštnakaznični in poštnohranilnični) promet.

Italijanski učiteljski tečaj in konvikt v Kromeriju na Moravskem. Ti tečajni s konviktom ostanejo v Kromeriju tudi za prihodnje šolske leto. Vpisovanje se bo vršilo prvi teden meseca septembra.

V Sežani je umrla gospa Amfova, glavarica spoštovane narodne družine. Znanj dogodki začetkom vojne so

jo hudo zadeli. Zalujoči rodbini naše sožalje.

Na Romunskem je umrl po dolgi bolezni g. Mihail Piščanc, mirodilničar na Opčinah pri Trstu.

Slovensko učiteljsko društvo za Istro bo imelo 23. t. m. v Borštu svoj redni občni zbor.

Zahteve furianskih učiteljev. Furianski učitelji so imeli v Rudi zborovanje, na katerem so se bavili s svojimi bormimi dohodki in zahtevali odpomoči. Poročevalec Stanta je poudarjal, da učitelji zaslužijo največ 200 K na mesec, s čimer pa se v današnjih razmerah na noben način ne da živeti. Ponovil je, da 200 K zaslužka imajo in po 37 letih dosežejo komaj 2600 K, to je toliko, kolikor ima učitelj v Trstu, ko nastopi službo. Sprejeli so resolucijo, ki izjavlja, da sedanjim goriški deželni zakon je povsem nezadosten in njihovi življenjski pogoji so taki, da im ni mogoče vzdržati napram ogromni draginji; zahtevajo popolno izenačenje z državnimi učitelji glede plače in doklad. Na slovensko učitelstvo na Goriškem so poslali gorak apel na skupno delovanje v dosego zboljšanja materialnega stanja goriško - gradiščanskega učitelstva.

Demonstracije za kruh in mir v Piranu in v Izoli v Istri. Proti koncu meseca januarja so lačne ženske v Piranu večkrat demonstrirale ključ »dol z vojno, kruha hočemo in mir«. Oblasti so končno odredile, da mora prebivalstvo v Piranu vsak dan ob 7. zvečer biti že doma in da se hiše ne smejo odpreti pred 6. in pol zjutraj. Katarina Contento in Lina Maraspin sta bili na dan razglašena izven Pirana in ko sta se zvečer vrnili so ju vojski aretirali, ker sta bili čez predpisano uro na ulici. Morali sta tudi pred kazensko sodnijo v Trst, ki pa ju je oprostil obtožbe. Marija Benvenuti iz Izole je bila obtožena hujšanja, ker je pri demonstracijah nekaj kričala proti vojni in zahtevala kruha za svojih 8 otrok. Predsednik sodnije ji je priporočil, da naj v bodoče ne kriči na nikogar, kajti lačni smo vsi, ali treba molčati in potrpežljivo prenašati lakoto. Obtožbe je bila oproščena.

V Dubrovniku v Dalmaciji je zgorela električna centrala. Škode je 3½ milijone kron.

Kdo ve kaj. Jostp Andrej Komac iz Čezsoče na Bovškem je služil pri 17. polku, 8. stotnija. Zadnjič je pisal iz Galicije meseca novembra 1914. Od takrat dalje ni nobenega glasu več o njem. Ako bi kdo vračajočih se iz Rusije kaj vedel o njem, naj sporoči na naslov: Ana Komac, Volksberg 197 na Koroškem.

Begunci, ki ste stanovali v občini Sodražica, naznanite svoje sedanje naslove potom dopisnice, da se vam pošlje nakazana begunska podpora. — Anton Lovrenčič, župan.

Dnevne vesti.

Dvajsetletnico svojega višjega pastirovanja slavi danes ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Knezoškof Jeglič spada med one cerkvene kneze, ki jih politiki označujejo kot bojovite. V zadnjih 20. letih je vojeval mnogo hudih in ostrih bojev z naprednim slovenstvom. O teh bojih bodo razpravljali kulturni in politični zgodovinarji, danes, ko ves narod brez razlike strank gori le za eno idejo, se počemo spominjati časov bratomorskega spora. Reči pa smemo eno: kakor smo slovensko napredno stvar branili vedno čistega srca in poštenosti, tako smo se naučili v knezoškofu dru Jegliču spoštovati moža od kritega, poštenega značaja, moža, ki je storil vedno to, kar mu je velevalo notranje prepričanje. Ta mož se je v usodnem trenutku za naš narod postavil z občudovanja vrednim pogumom in prve vrste bojevnikov za narodno stvar in vztraja navzlic vsemu pritisku, navzlic najgršim napadom in intrigam na mestu, kamor ga je klical notranji glas narodnega srca, ga postavilo prepričanje, da je spaz našega naroda le v Jugoslaviji. Tako je postal knezoškof dr. Jeglič eden izmed najzaslužnejših jugoslovanskih mož in ves narod brez razlike prepričanja spoštuje in ljubi v njem svojega velikega rodoljuba. Ob dvajsetletnici višjega pastirovanja se spominjamo velikih narodnih zaslug ljubljanskega knezoškofa in iskrene so čestitke, ki jih napredno slovenstvo in jugoslovansko izreka najpopularnejšemu cerkvenemu knezu slovenskega juga. Ad multos annos!

Vojno odlikovanje. Feldmaršallajtnant Josip Tomšič pl. Savskidol je odlikovan s koturnim križem Fran Josipovega reda z vojno dekoracijo.

Z vojnim križem 4. razreda za civilne zasluge odlikovani prožni mojster južne železnice v Ljubljani se imenuje Ivan Gregorič in ne Gregore, kakor je bilo včeraj pomotoma natisnjeno.

Odpustitev dveh najstarejših črnovojniških letnikov. Kakor se poroča z Dunaja, izide te dni odlok za odpustitev obeh najstarejših črnovojniških letnikov in stopi takoj v veljavo.

Vojaški dopusti za kmetovalce. Kmetovalci bodo dobili v kar največ mogoče velikem številu vojaški dopust za žetev. Radi tega bo dobilo možstvo, ki ne pripada kmetovalskemu poklicu, dopuste odlede do 15. julija, po tem času pa kmetovalci.

Iz ruskega vjetništva se je vrnil Ivan Podlipnik. Nahaja se v Kovlu.

Srčne pozdrave pošiljajo vsem Slovincem in Slovenkam podčastniki Nj. V. L. Adrite, Viktor Kušar, Vič pri Ljubljani; Denžič Anton, Brežice ob Savi; Lupnska Julček Šiška; Groznik Štanko, Hrastnik; Peskar Fran. Smartno pri Litiji; Pečar Ivan, Kranjska gora.

Pozdrave z italijanskega bojišča pošiljajo vsem zavednim Slovincem in Slovenkam: Stefan Vidic, Prager Iv., Zgur Josko, Bate Ivan, Zupančič Fran, Strnad Milan, Babnik Jožef, desetnik Žužek. Vsi si želimo svidenja v svobodni Jugoslaviji. — Nedajle pošiljajo pozdrave: Franc Purg, Jakob Sirovnik, Janez Sirovnik, Miha Razman, korporal Jožef Klehofer, Franc Turk, vsi iz Pujia sedaj na bojnem polju.

Prisrčne pozdrave pošiljajo ter srečne in vesele binkošne praznike voščijo in želijo slovenski fantje 7. lovškega bataljona vsem rodoljubom slovenskega naroda, ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancom lovci: Jakob Repanšek, Šturk Rafael, Andoljšek Fr., Mejač Jakob, Stančič Franc in drugi.

Napredno politično in izobraževalno društvo za kolizejski okraj v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 26. t. m. točno ob 10. uri dopoldne v gostilni pri »Novem svetu« svoj redni občni zbor. Dnevni red običajni! Z osirom na ustanovitve »Jugoslovanske demokratske strake« prosimo somišljenike iz kolizejskega okraja, da se obnega zboru zanesljivo udeležijo!

Ugovitovev posestvenih plosk za letino 1918. Kranjska deželna vlada razglašajo: Ker je treba napraviti gospodarski načrt za prehrano prebivalstva, poizvedeti se mora tudi letos posetovne ploskve. Natančna poizvedba se tiče tudi posestnikov samih, ker bi zamogla nezanesljiva poizvedba posestvenih ploskev povzročiti, da bi zadeli posestnike trdi in nepravilni predpisi in da jim za lastno prehrano ne bi ostalo toliko, kolikor potrebujejo. Poizvedba vršila se bode za vsakega poljedelca posebej, ter se bode raztezala na vse kulturne vrste in na vse pridelke posameznih poljedelcev (lastnikov, najemnikov, užitarjev). Ta poizvedba je postavna utemeljena v § 14. navedbe celokupnega ministrstva z dne 26. maja 1917, drž. zak. št. 235. Poizvedbe bodo izvršile po posameznih katastrskih občinah posebne »poizvedovalne komisije« za posetovne ploskve, katerim so pridržani zapreženi poizvedovalni komisarji. S poslovanjem prične poizvedovalne komisije v prvih dneh meseca junija t. l. Poljedelce se v njih lastno korist pozivljajo, da se zglede takrat, ko bodo obveščeni s posebnimi razglasi ali pozivi pri poizvedovalni komisiji ter dodajo glede letošnje posetve potrebne podatke. Poljedelce, ki ne zadostijo predpisu, gori omenjenega paragrafa glede dolžnosti napovedi, kaznovati se sme po § 34. omenjene ministrske navedbe z globami do 2000 K ali z zaporom do 6 mesecev, če so pa obtežljive okoliščine z globami 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Obligacije 8. vojnega posojila se bodo sprejemale namesto gotovega denarja pri prodaji vojaškega blaga pri demobilizaciji. Pri demobilizaciji t. l. po končani vojni prodajali bodeta ob državni monarhije ono blago vojne uprave, katerega se ne bode več potrebovalo za vojne namene. Prodajala se bode med drugimi: tovorna, vprežna in domača živina, vozila vseh vrst, kakor vozovi, sani, kola, čolni, kolese, avtomobili, material za vojne železnice, lokomotivni in vozovi, vprežna in težna oprava, poljedelski stroji, in tako orodje in posoda, industrijski stroji, žage, pumpe, žrjav, hišna in kuhinjska posoda, suhno, ogrinjala, šotori, tkanino, vrvi, jermenovje, pasovi, les, kovine, žice, pločevina, živila in sirovine vsake vrste. To so reči, katere bode širil krog ljudstva posebno poljedelstvo nujno potrebovalo in katerih takoj po sklepu miru po drugem potu ali sploh ne bode mogoče dobiti ali pa le za drag denar. C. kr. finančno ministrstvo je objavilo, ki se bode vršilo in licitaciji takih reči, ki se bodo vršile po končani vojni v Avstriji sprejemale obligacije 8. vojnega posojila in sicer ne samo zadolžnice ampak tudi državne zakladnice namesto gotovega denarja v plačilo. Zaradnula se bode cena, po kateri se je vojno posojilo podpisalo in se bode pri tem posebno oziralo na one, ki bodo z obligacijami 8. vojnega posojila plačali.

Ljudskošolske vesti. Kristina Pintaršič je nameščena za suplenta v Vodicah. Julija Baran za provizorijno učiteljico v Kostanjevici.

Najdene izstrelke treba takoj naznaniti pri orožniških postajah. Ker se množijo nesreče z izstrelki, opozarja vojna uprava znova prebivalstvo, da je opustiti vsako prijemanje, municije in municijskih delov, katerih neškodljivost ni ugotovil strokovni organ, in da se ima o vsaki najdeni municiji takoj obvestiti orožništvo.

Umrla je v soboto v Novi vasi pri Zireh na Gorenjskem gospa Terezija Konač rojena Gantar v starosti 55 let. Pogreb je bil včeraj. Naj počiva v miru! Preostali nam sožalje!

Lov krajevni občin Naklo. Vele-sovo se bode dne 18. junija 1918 ob 10. oziroma 11. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju, soba št. 6 oddal potom javne dražbe v zakup za čas od 1. julija 1918 do 30. junija 1923. Zakupni in dražbeni pogoji se zamorejo vpogledati pri c. kr. okrajnem glavarstvu med navadnimi uradnimi urami.

Prošnja. Dotični g. Gabriel, ki je zjutraj 18. maja na postaji Trnovu Bistrica izročil pozdrave iz ruskega vjetništva od Aleksandra Ličana, se prosti naj lavi svoj naslov, Pavlini Ličan, II. Bistrica 115.

Iz Maribora nam poročajo: Učitelstvo schulwercinskih šol je sicer od nekdanj uganjalo svoje politične spletke, kar pa se nam sedaj poroča iz raznih krajev dežele, presegajoč vse meje. Ti ljudje, dobro plačani in podprti s masinimi draginjskimi dokladami, prostimi stanovanji in drugimi ugodnostmi, se je popreje za šolo in uk nikdar dosti niso brigali, v novejšem času pa sploh ne delajo drugega kot da letajo okoli po deželi, tudi v naši posredni okolici v Karčevini - Leitersbergu se to dogaja, in ščuvajo ljudi proti slovenski narodni politiki. Posebno ubogi so viničari, ki so pri nemških gospodarjih (ker si sami pomagati ne znajo) in starši tistih otrok, ki živjajo dobroto opoldanske hrane v šolarski kuhinji. Tu se grozi z odustom iz službe (!), tam baje celo z odtegnitvijo hrane. Zakaj vse to? Ker sta Karčovina - Leitersberg nam pod nosom in ker tu ravno radi tega ne vidimo. Kakor niti ne vemo, kaj vse se tu nam pod nosom godi. Seveda, potem se ravno ni čuditi, če mladina čisto »slovenskih«, čisto celo zavednih staršev, grevnarodno nogubo. Saj pri takih razmerah morajo celo starši časoma otopeti. A še mnogo huje kot tukaj, je po ostrlem Slovenškem Stajterju, koder so schulwercinske šole. Tu je postalo učitelstvo čisto navadno vsenemško agitatorstvo, ki se obnaša v pravem pomenu besede kot

»politično nacionalne hijene«, kakor se nam izraža neki dopisnik. Vse to se je poostri, od kar je dovolila vlada, da si je pokrajinska zveza schulererskih podružnic na Slovenskem Stajerju izpremenila pravila tako, da sme glasovati se izpremenbe oboje vsake schulererske šole se baviti tudi z »nacionalno Abwehrpolitik«. Ta izpremenba pravi datira od pričetka letošnjega marea. Če bi se kje učiteljsko društvo C. M. šole je kolikoli tako politično izpostavljalo kot se na schulererskih šolah vsaka supletinija, bi šolo zaprli. Vsemu temu treba posvetiti več pozornosti. — Zadnji dež je napravil mnogo škodo. Trajal je predolg. Ponekdo so polja in niže skoro popolnoma pod vodo, drugodi je žito žuto poleglo; je ajda in prosa sta dobro prestala. Od 17. t. m. dalje se je sicer nekoliko zvedrilo, vendar na stalno izpremembo še ne kaže. Pesnica in Dravinja sta na mnogih krajih preplavili bregove. Iz raznih krajev tudi poročajo, da je hudo divjala toča in večino dobro kačice letine čisto uničila; blagoslova, mokrote, je torej bilo to pot mnogo preveč in danes si želi kmetovalec in vinogradnik: solca in nekoliko sape, da se zopet povsne poleglo žito in vsahno vode. — Tudi letos se vrši popisovanje zemljišč, kot se je lani. Način je sicer bistveno nekoliko drugačen, na zato tudi nič boljši od lanskega. Popisuje na podlagi parcelnih zapisnikov, o katerih pač ve vsakdo da so navadno netočni, kajti čisto so mere mnogo večje na papirju, kot pa v resnici. Da se menda ravno temu nekoliko v okoliščini, se letos ne bo popisovalo od posestnika do posestnika oziroma od niže do niže, marveč bodo tozadevne komisije uradovale v občinskih hišah. Tiekai bodo vabljene posestniki, da natanko navedejo, koliko pridelajo tu in koliko tam. Kdor neče torei škodo trpeti, ta naj si preje dobro izračuna, kakšen in kolikšen je njegov pridelek na vsaki nedi posestva. Od mariborskega okraja se bo popisovalo kar 20 vagonov, t. j. 200.000 kg žita. Vsekakor mnogo. Več pa se ne namerava potem zahtevati od okraja.

Iz Razvnanja pri Mariboru. Čudne stvari se godijo krog našega mesta. Mi jih vidimo vedno še le takrat, kadar stoje pred nami kot tragičen fakt. Naša okolica ali spi, ali pa se v nji pripravila — narodni sovražniki, da v danem trenutku nastopi proti nam. Blizu Maribora, komaj dobre 3/4 ure leži na vzhodu Pohorja Razvnanje. Res, da je vpliv tamonjih večjih posestnikov, med njimi mnogih mariborskih Nemcev, že pred vojno pomagal Stajerjancem, polastiti se občinskega shodara, toda, posamniki so vendar še ostali zvesti svojem rodu. Ni jih bilo ravno malo. Danes vse kaže, da se je stvar tamkaj pričela nevarno nagibati nam v škodo. Minolo soboto 11. t. m. so sklenili v občinskem odboru celo izjavo proti našim narodnim zahtevam. Da je do tega prišlo, ravno dokazuje, kako slabo stoji naša stvar tam zunaj! In ta izjava naj bo izraz — »nemških kmetov«. Človek si res ne more predstavljati hujše nesramnosti, kot je ta trditelj. V cellem Razvnanju ne najdeš niti enega »nemškega kmeta«, niti enega človeka, ki bi si smel lastiti to označbo: po krvi in rojstvu je tamkaj vse slovensko brez ene izjeme. Da bi kmet Stajerjancem, ki niti dve besedi nemški izpregovoriti ne zna, kamoli brati ali celo pisati — bil »nemški kmet«, s tem se pač more zadovoljiti samo mariborski reneget, kot so tisti okrog »Marburger Zeitung«. A ne gre za to. Ta dogodek je nam glasen in nujno svarilen klie, da pričnimo z delom v naši okolici: bližnji in daljni. Še je marsikje čas — če ne bomo odlašali. Toda, kar se namerava storiti, mora se hitro zgoditi. Naša prva naloga mora biti, naše občinske obline dobro premetriji in tam, koder je stvar posebno resna, pričeti reševati od moza do moza. Toda tudi s širšim narodno političnim delom moramo stopiti na plan. Zgornje naše Polje, Dravska dolina in Pohor bi nujno potrebovala političnih shodov; a ne enega, marveč celo vrsto. Trdni in zavetni itak že glasno godrnajo, mirnejši pa postajajo še ponekod naravnost malodušni. To poslednje pa je menda nevarneše od vseh drugih razpoloženj. Hitimo z delom!

Iz Gradca nam pišejo: »Nedavno temu ste objavili, kako samostalno malo podpisov se je zbralo za jugoslovansko deklaracijo. Oni, ki so podpisali pobirali, so imeli najboljše voljo storiti čim hitreje v tem oziru in gre jim gotovo tudi vsa čast. A storila se je velika napaka od strani pobiralec podpisov, kajti v Gradcu o pobiranih nikdo ničesar vedel ni. Vse to bi se bilo moralo popreje javiti. Res je, da nas Slovence graški Nemci včasih erdo gledajo in da je mnogokrat tiho delo na mestu: čisto obnese se nikdar in v tem slučaju se je zgodil fiasco kot menda nikoli. Ko smo brali »Narodovo« notico, smo se še le pričeli izpraševati: Kdaj in kje se je pobiralo in kdo je pobiral? Mi o tem nismo ničesar vedeli. Sloh se mi zdi v takem slučaju pobiranje od osebe do osebe zelo nepraktično. Določiti bi se bilo moralo kakšen društveni kraj, če možno več, in pole tam v podpis razporežiti. Seveda, objaviti bi se bilo moralo v naših listih, kje in te kaj. Uspeh bi bil gotovo lep. K te kaj devpi se nam še piše: »Za pobiranje podpisov nismo nič vedeli. Še danes ne vemo, kdo je zbiral in kdo podpisoval. Ampak nekaj naj približno: število 52 podpisov je vendarle nekaj. Doda se nam, da bi sloh nobenih ne bilo, če bi se tudi teh ne nabralo. Danes so naši krogi nekoliko nervozni radi one notice v »Narodov«; mislili so, da naši ljudje »užnu od Spiefeld« pozabijo, da nas je v Gradcu ogromno tisočev in hoteli so se menda zatajiti. Ali bo sedaj kaj drugače? Pregovor pravi, da je previdnost božja mast: ve pa tudi povedati, da je bojazljivost začeta tinktura. Sai požreli nas zato nikdo ne more. Narodna dolžnost na zahteva, da se vsi zdovemo domovini!«

Iz Gradca. Niti vedelo se ni, da sta si tu pri nas dva v laseh: »Südmärker« in društvo »Schönerer«. Povod, da se je za to zvedelo, je sledeči: prof. božal. Ude je hotel dne 16. t. m. predavati pod volkstaško parolo »narod v silici« verski in etični strani nemških »Volkstags«. Zborovanje na se so po večini udeležili vsenemci. Z medklici in

klici »Abszug« so zborovanje tako dolgo motili, da je dr. Ude končno po celurnem brezpolnem pogajanju s kričadom od predavanja odstopil. Posebno se je med temi odlikoval potovalni učitelj »Südmärker« Hoyer. Le ta je dr. Udeju v obraz zavpil: »Schluss! Abszug«. Neki list je o tem poročal, a »Südmärker« je to vest demoraliziral, češ, da Hoyer ni bil med kričadci, marveč izključno le »Schönererijanci«. Le ti pa so poslali omenjenemu listu dopis (»Graz. Volksblatt«), v katerem »Südmärker« na laž postavljajo in ponujajo priče za udeležbo Hoyerjevo. Vzroki tega madebojnega ribanja dveh tako ekstremnih vsenemških korporacij in organizacij tičijo v tem, da so svoj čas sedanjosti mogoteli, ki obvladajo vodstvo »Südmärker« s korenino vred izruvali iz društva »Schönererijance«, katerim so tudi sebičnost napram društvu očitali. Na to so le ti osnovali svojo »Heimstatte«. Le ta pa je konkurentinja »Südmärker«, ker izjavja ravno isti osnovni nemški program, le v še mnogo bolj radikalni obliki. Vodstvo »Südmärker« se očitno boji, da bi Hoyerjevo obnašanje na javnost slabo vplivalo. Tega pa se zavedajo »Schönererijanci« ali bolje »Heimstattovci«.

Iz Judenburga poročajo nemški listi: V poslopju meščanske šole so nastanjeni vojaške oblasti. V Judenburgu se dolgo ne bo dobilo tobaka, ker je zadnja pošiljatev postala žrtve tujih sil.

Vilko Novak t. Nagle smrti je umrl v Zagrebu profesor glasbe na moškem učiteljsku Vilko Novak, star 52 let, rodom iz Varaždina.

Policijskega ravnatelja okradel. Pred par dnevi je sedel tukajšnji policijski ravnatelj grof Künigl v družbi nekega deželnovalnega uradnika v kazinski kavarni. Pri sosedni mizi je sedel neki mlad človek, ki je pa kmalu odšel. Druga človeka tačas ni bilo v lokalu. Ko je hotel oditi policijski ravnatelj, je videl, da je izginil s onim mladim človekom njegov povrnik.

Trije urstani ukradeni. Včeraj popoldne so bili gospe Mariji Rusovi, gostilničarki »Pred izrišcem«, iz kuhinje ukradeni dva poročna in en veržni prstan. Oseba, ki je prstane vzela, je znana. Zato se jej svetuje, naj jih nemudoma vrne v izogib kazenskemu zasledovanju.

Pozor! Dotični gospod, kateri je v nedeljo popoldan v gostilni »Pri Kroni« vzel petlitsko steklenico vina in štiri porcije mesa, se opozarja, da takoj vrne drugače se izroči policiji.

Zivila dobi, kdor prinese v soboto izgubljeno, moško, temno-rjavlo glacerokavico na Tržaško cesto 8.

Aprovizacija.

+ Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 24. t. m. od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in masčobo.

+ Izkaznice za masčobo dobe le stranke in člani vojne zveze, ki stanujejo v občinah Zgornja Šiška, Moste in Vič.

+ Prodaja zdroba itd. za stranke. Od četrta 23. t. m. do vštete sobote 25. t. m. se bo oddajalo na izkaznice za moko sledeče blago in sicer: v I. do IV. okraju po 1/4 kg pšenicega zdroba; kilogram stane 1 K; v V. do VII. okraju po 1/4 kg ajdove moke; kilogram stane 86 v; v VIII. do X. okraju po 1/4 kg ješprenja, kilogram stane 1 K. — Ostanke moke je napovedati zanesljivo v ponedeljek dne 27. t. m.

+ Marmelada na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo marmelado v četrtek dne 23. t. m. v petek dne 24. t. m. in v soboto dne 2. t. m. pri Miheljsnu na Dunajski cesti. Vsaka stranka dobi za vsako osebo pol kilograma, kilogram stane 2 kroni. Določeno je tale red: v četrtek dne 23. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 1 do 130, od 9. do 10. št. 131 do 260, od 10. do 11. št. 261 do 390, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 391 do 520, od pol 3. do pol 4. št. 521 do 650, od pol 4. do pol 5. št. 651 do 780, od pol 5. do pol 6. št. 781 do 910. V petek dne 24. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 911 do 1040, od 9. do 10. št. 1041 do 1170, od 10. do 11. št. 1171 do 1300, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 1301 do 1430, od pol 3. do pol 4. št. 1431 do 1560, od pol 4. do pol 5. št. 1561 do 1690, od pol 5. do pol 6. št. 1691 do 1820. V soboto dne 25. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 1821 do 1950, od 9. do 10. št. 1951 do 2080, od 10. do 11. št. 2081 do 2210, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 2211 do 2340, od pol 3. do pol 4. št. 2341 do 2470, od pol 4. do pol 5. št. 2471 do 2600, od pol 5. do 5. št. 2601 do konca.

+ Prodajalci petroleja se zadnjič opozarjajo, da morajo ostanek petroleja takoj naznaniti, ker se bo sicer naložila globa.

+ Moščansko teleta. Iz Most smo prejeli zanimivo vest, da je tamonji župan Oražem za binkošne praznike zopet kral teleta. Kam je šlo to meso, nam ni znano. Vemo pa, da se proti drugim mesarjem postopa v takih slučajih s kar največjo strogostjo, dočim se Oražmu vse spregleda. Bili so slučaji, ko so mesarjem odvzeli za neupravičeno klanje celo koncesijo. Oražmu se je to že opotavano očitalo, zgodilo se mu pa dosej ni niti najmanj. Tako postopanje izpodkopava vse zaupanje ljudstva v oblasti. Povemo še, da se bomo v kratkem bavili tudi z občinskim možem Stojanom, ki ima dosti suhega mesa. Tudi o sladkorju iz vojaškega preskrbovališča, ki se je pred dobrim letom pripeljal z dvema paroma konj k Oražmu, bomo imeli morda priložnost povedati še kaj več. Oražmovim zvezmam smo posvetili večjo pozornost ter bomo morda v kratkem že nastopili z dokazi, podprtimi z dejstvi.

Pristopajte k »Slovenski Matici«.

Članarina 8 K, ustanovna 200 K

Prosveta.

— Novi predsednik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti. V izredni seji jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti je bil izvoljen za predsednika znani književnik dr. Vladimir Mazuranič.

— Za slovensku Taliju. Javljajo nam iz Zagreba: u domu svečara Janeza Nep. Cizela, nadpravitelja nadbiskupskih dob, u Brezovici kod Zagreba, v proslavu 50godnišnice narodnoga divadla bratskega češkoga naroda, sabrano je na predlog župnika Stjepana Stepinca za jugoslovanske narodni dom slovenske Talije 524 krune. Darovale dr. Riitg. J. Cizel, prof. dr. Ruspini, prof. dr. Barac, dr. R. Marković, N. Hribar i S. Stepić.

Kociánov koncert v tržaškem Narodnem domu v ponedeljek, se je razvil v toplo proslavljanje češke glasbene umetnosti. Izročili so mu lorovje, venec s trakovi v jugoslovanskih in čeških barvah. Navdušenje je tu priklopelo do vrhunca. Iz lož se je vsulo cvetje na umetnika in svečano razpoloženje je plamtelo po dvorani. Slavljenec je dodal programu še pač točk. Izredno krasen je bil ta večer. Posebne uspehe si je prilagal na klavirju tudi Ciril Ličar.

— Premijera Hasan - Aginice v Bellemgradu. V soboto so predstavljali v Bellemgradu znano Ogrizovićovo Hasan - Aginico. Repriža je bila v nedeljo.

— Izdajna »Matica Hrvatske« za godinu 1917. Dopravne su i raspačavaju se knjige »Matica Hrvatske« za godinu 1917. (III. kolo) u svemu četiri knjige, i to: 1. Krsto Pavličić: Život i pjesnička dela Franje Markovića. Ilustrovano sa 8 slika. Potanka i kritična monografija velikoga hrvatskoga pjesnika. 2. Mirko Jurčić: Iz Završja. Crte i priče iz zapadne Bosne s ilustracijama Gabrijele Jurkica (16 slika i s naslovnom slikom u bojama: Selo u Završju). 3. Kosoar: Mlme. Priprilivisti. 4. Dr. Fran Buharić: Slike iz kemije. Ilustrovano sa 57 slika. I ako je štampane i oprema knjiga vanredno poskupila, opet je članska cijena za sve četiri ove knjige ostala 6 K samo je u ime otpreme, poštarine i poraslih troškova udaren prinos od 2 K, za članove u Zagrebu i koji knjige pokližu u uređskim prostorijama »Matica Hrvatske« 1 K. Prema tome zapadaju redovita izdavanja za članove izvan Zagreba 8 K, a članove u Zagrebu 7 K; za Slovence, koji su članovi »Matica Slovenske«, 6 K. Uvez knjiga III. kola stoji 7 K. Uz ova redovita izdavanja izdane su kao vanredno izdanje: 1. Petar Preradović: Izabrane pjesme. Knjigu je umjetnički opremio Ljubomir Babić. Za članove 5 K, uvez 3 K otprema i poštarina 1 K (ako se naruči posebično). 2. Laza Lazarević: Izabrane pripovijesti. U ovome izdanju 8 najbirlanijih pripovijedaka velikoga srpskoga pjesnika sa književnom studijom Jovana Skerlića. Za članove 4 K, uvez 2 K, otprema i poštarina 1 K (ako se naruči posebično). Doktrale raspačavanje III. kola, ne će se prodavati posebično, poledine knjige ovoga godišta. Članovi zakladnici dužni su da se sami prijavu za knjige i označe točnu adresu, ako kojim slučajem ne dobiu narudžbenice. — V Ljubljani je poverjenik »H. M.« gosp. nadkomisar Franjo Govekar (magistrat).

Dnežne stvari.

• Odprava brezmesnih dni v Londonu. Anglički kontrolor za živila je odpravil brezmesne dni po javnih jedilnicah. Zlato v Transvalu. V aprilu so izkonalni v Transvalu zlata za vrednost 3 milijone funtov šterlingov. Delalo je 198.000 delavcev.

• Velik vlom. Iz Lvova poročajo, da se je izvršil v davčnem uradu v Bačavu velik vlom, pri katerem je bilo izželezne blagajne ukradenih 1 milijon 80.000 K v bankovcih. 4 vlomilce so prišli v Přemisl.

• Conaldin. Iz Budimpešte poročajo, da je mirodilničar Friderik Deczeny pod imenom »Conaldin« spravil v promet v Avstriji in Nemčiji zdravilo, o katerem pa se je izkazalo, da ni nič drugega nego čista moka. Devzeny je spravil tako preko meje nad 60 vreč moke. Obsojen je radi tega na 1400 K globo. Med zdravili pa je Deczenyjevo dandanašnji najhujše naboilše.

• Tudi Rusija hoče živiti iz Ukrajine. Iz Berolina: Iz Moskve poročajo, da je Rusija pri mirovnih razpravah z Ukrajino velavnem zahtevala neskrobo z živili. Seveda ni govora o tem, da bi Ukrajina dajala živila drugim dežlam. Predno izpolni svoje obveznosti napram centralnim državam. — Državni tačnik prehranjevalnega urada Waldov je odpotoval v Kijev, da pospeši ukrajinski izvoz v Nemčijo.

• Nemški župan, ki ne trni lakote. V Loimersdorfu na Spodnjem Avstrijskem je obhajal župan svojo srebrno poroko. Obhajljenih je bilo 60 gostov. Pojedina je trajala od 10. donolne do drugega dneva zjutraj. Zaklal je župan enega vola, enega prašiča, več ovčkov in kanunov. Jedli so bel kruh, natonce, štruklje kavo in vino je teklo od mize. Ker so pa tudi v Loimersdorfu ljudje, ki trpijo pomanjkanje, je županova pojedina vzbudila med njimi veliki ogorčenje. Tako eni žive še v izobilju, drugi umirajo lakote.

• Zmaji v Saint - Vincentu. Juzgozpadno francosko časopisje je poročalo zadnje čase o neki grozni mitološki zveri, ki orozča občino Saint Vincent. Širijo se nairazložljivi poverili se zveri največ na se zatirajo, da živi pri Saint Vincentu pravi veliki zmaj. Pariški list »L'Ouvreur« pa piše k zgodbi o tem zmaju: Ali si niso mogoče zviti meščani Saint Vintentskega mesta kratkoma izmisli vesti o zmaju, ki jim grozi, da bi se tako obvarovali invazije s strani Parizanov, ki bežijo v ta del države. Sai so že meščani nekega velikega mesta na juzgozpadu iz enakega vzroka razširili vest, da razasla tam epidemija. Zmaj Saint Vincenta izraža najhujše energično voljo tamkašnje prebivalstva, da hoče svoj kruh sam pojesti.

• Kako se je neki Dunajčan poročil z židinjno. 22 letna Roza Kobrina v Petrikovi v Ruski - Poljski, dedke iz pobožne židovske hiše, je točila sina dunajskega mesarja Arturja Dujzinskoga, da se je dal po njej uvesti v rodbino, da ji ni nič povedal, da je žid, da je več mesecev pri njih stanoval brezplačno in da se je končno s alo

poročil po židovskem obredu. Imela sta dete, katero pa je kmalu umrlo, ker ga je on najbrže zastupil. Pred vojno sodnijo je obtoženec izjavil, da se ne smatra krivim in pripovedoval, da se je spoznal z Rozo v Petrikovi v kinematografu, da sta si dajala sestanke, da ga je ona uvedla v družino, da so ga tam z odprtimi rokami sprejeli, mu ponudili stanovanje in da je ros tam živl brezplačno. Spomladi 1916. je bil premeščen v Krakov. Pred odhodom je stari Kobrina zbral obilo gostov in mu naznanil, da se bo vršila zaroka med njim in Rozo. Dal mu je tudi neki spis v hebrejskem jeziku, katerega je seveda podpisal. Pravi nadalje, da je on vse to imel za šalo in mislil, da bo vsemu konec, ko odide v Krakov. Komaj je prišel tja, je že dobil brzoljavo, da je Roza bolna, da naj se vrne takoj. Ko je prišel, je zvedel, da bo Roza v kratkem mati. Starši so zahtevali, da jo mora takol poročiti. Zopet je bilo polno gostov in vršila se je poroka po židovskem obredu, pri katerem je izrekel neko hebrejsko formulo, katero ga je učila Roza celih 8 dni. Potem je odšel z Rozo v Krakov, kjer mu je povila moško dete, ki je po 8 dneh umrlo pri neki ženi, pri kateri je bilo na hrani. Ko je dete umrlo, je poslal Rozo nazaj staršem. Razprava je odgodena, da bodo zaslišali še »ženo« Rozo in židovskega duhovnika, ki ju je poročil.

Osebe, ki zaradi pomanjkanja potrebnega telesnega prežibanja tožijo o pomanjkanju slasti do jedi, težkočah po vsaki jedi, dolgotrajnih želodčnih bolečinah, bolečinah v križu, trdovratnem zaprtju telesa, napihnjenosti jeter in hemeroidih, dosežejo ob rabi prirodnih »Franc Jožefove grenčice« olajšilo, dostikrat pa tudi odstranitev svojih neprilik.

Izpred sodišču.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Prva sedita na obtožni klopi 18letni Viktor Majdič, delavec, in 16letni Ivan Zavbi, posestnika sin, oba z Brezja. Izvršila sta mnogo tatvin na prav drzni način po vsem sodnem okraju. Kradla sta po vseh žito, moko, pšeno in tudi druge reči, ki so fima prišle pod roko. Ko so ju prijeti, so našli pri posestniku Mariji Zavbi na Brezju in Marku Stražarju v Kompoliah ogromno množino ukradenega blaga. Največja tatvina je bila v kolodvorskem skladišču v Domžalah, kjer je izginila velika množina raznih čevljev v vrednosti 1358 K. Pobrali so pa tudi 72 parov nogavic, več predpasnikov, naramnice, otroške obleke in drugo, kar se ceni na 732 K. Kakor se je doglalo, je Majdič izvršil 11 tatvin in napravil 2589 K 22 v škodo, Janez Zavbi pa 9 tatvin, pri katerih znaša vrednost ukradenega blaga 217 K 22 v. Obdolženca ne tačita dejani, katera sta vršila toliko časa v družbi še dveh tovarišev, od katerih je eden umrl kot vojak, drugi pa se bo moral kot vojak pred vojaškim sodiščem zagovarjati. — Porotniki so pritrtili vprašanju obeh obdolženčev glede tatvine, sodišče ju je vsakega na poldrugo leto težke ječe, poostrene z 1 postom mesečno obodilo.

Darila.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo na predvečer poroke gđ. Ive Paternostove z gosp. Ivanom Plaustnerjem v hotelu »Jama« v Postojni 100 kron.

Za šentjakobsko napredno knjižnico je nabrala narodna družba v kavarni Leon 20 kron. — Iskrena zahvala darovalcem, ki vedo ceniti pomen ljudskih knjižnic.

Mesto venca na krsto svojih gospodinj ge. M. Boštjančič so darovali stanovniki hiš na Sv. Petra nasip ušt. 57 in Sv. Petra cest št. 58 za slovenske oslepe volake v Gradcu 45 K.

Za »Vojaški dom v Ljubljani« so izročili mestnemu županstvu sledeča darila: dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezoškof ljubljanski 500 kron; Avgust Tomažič, posestnik in veletržec, 200 K; frančiškanski samostan v Ljubljani 100 K; Rudolf Bodenmüller, zavod za uniformiranje, 100 K; Roza Kavčič, soproga sodnega predsednika k pok. 10 K in Karel Počivalnik, posestnik, 10 K.

48. Zaznamek prispevkov, ki so jih do dne 30. aprila 1918 vpsolali c. kr. deželnemu predsedništvu naslednji darovalci:

A. V prid društva »Rdeči križ«: Gospod Josip Zidar v Ljubljani, darilo, 187 K 50 vin; okrajno glavarstvo v Logatcu, zbirka, 150 K; okrajno glavarstvo v Kočevju, donesek gledališke predstave, 327 K; občina Koprivnik pri Kočevju 443 K; Neimenovan, zbirka, 45 K. Skupaj 1152 K 50 vin. Zraven znesek prejšnjih seznamov 169.015 K 23 vin. Skupaj 170.167 K 73 vin.

B. V prid vojnookrbnškega zaklada: Okrajno glavarstvo v Postojni, 1 odstot. popusta plač uradnikov 41 K 60 vin; deželna vlada v Ljubljani, 1 odstot. popusta plač uradnikov, 148 K 37 vin; gosp. Josip Zidar v Ljubljani, darilo, 93 K 75 vin; 1 odstot. popusta plač uradnikov pri okraj. glavarstvih: v Kranju 24 K 75 vin, v Kamniku 20 K 44 vin, v Litiji 35 K 78 vin; Filharmonična družba v Ljubljani, donesek koncerta, 50 K; 1 odstot. popusta plač pri okraj. glavarstvih: v Postojni 42 K 71 vin, v Kamniku 20 K 44 vin; gosp. Josip Zidar v Ljubljani, darilo, 17 K 50 vin; 1 odstot. popusta plač uradnikov: pri deželni vladi v Ljubljani 142 K 34 vin, pri okrajnih glavarstvih: v Črnomlju 31 K 73 vin, v Litiji 38 K 24 vin, v Kranju 24 K 75 vin. Skupaj 732 K 40 vin. Zraven znesek prejšnjih seznamov 141.351 K 36 vin. Znesek 142.083 kron 76 vin.

C. Doneski iz nabiralnikov: Davčni uradi: na Vrhniki 330 K 56 vin, v Rudolfovem 320 K 74 vin, v Ljubljani 228 K, v Kamniku 107 K 44 vin, v Cerklji 259 K 30 vin, v Idriji 59 K 58 vin, v Metliki 62 kron 56 vin, v Ribnici 160 K 33 vin, v V. pavi 2597 K, v Kranju 103 K 36 vin, v Litiji 127 K 56 vin, v Trzinu 200 K, v Ljubljani 230 K 70 vin, v Višnji gori 85 K 80 vin, v Vel. Lašah 1404 K, v Krškem 15 K, v Idriji 26 80 vin, v Ljubljani 159 K 20 v, v Cerklji 312 K 11 vin, v Idriji 46 K 46 vin, v Ribnici 140 K 45 vin, v Litiji 133 K 17 vin, v Ložu 212 K 61 vin, v Trzinu 150 kron, v Idriji 40 K, na Vrhniki 403 K 65 v, v Idriji 21 K 40 vin; finančna deželna blagajna v Ljubljani 268 K. Skupaj 8205 K 78

vin. Zraven znesek prejšnjih seznamov 47.685 K 24 vin. Znesek 55.891 K 02 vin.

D. V korist deželni komisiji za preskrbo vračajočih se bojnoinikov: »Laibacher Zeitung« darilo A. Werbole, Galenek - Izlake, za »Kranjski invalidni dom« 100 K.

E. V prid deželni komisiji za preskrbo oslepelih bojnoinikov: Okrajno sodišče v Ljubljani, kazenski znesek, 10 K; policijsko ravateljstvo v Ljubljani, darilo gosp. Erike Schuster, 30 K; okrajno sodišče v Rudolfovem: kazenski znesek, 30 K in 50 kron; okrajno glavarstvo v Logatcu 20 K; okrajno sodišče v Ljubljani, kazenski zneski 40 kron. Skupaj 180 K.

Za slovensko šolo v Mariboru so nadalje darovali: Janko Krusič, vojni kurat na Dunaju 122 K; profesor dr. M. Potočnikova rodbina v Kranju, mesto venca na grob gospe Ane dr. Kavce, 20 K; Ivan Vodlak v St. Lenartu 10 K; Milka Langer v Družmirju 10 K; Anton Haler v Brezicah 5 K; Hinko Skorč, kaplan v Ribnici, 15 kron; Jakob Kosič župnik pri Sv. Lenartu nad Laškimi 10 K; Anton Hohnke, c. kr. poročnik v Mariboru, 20 K; posojilnica v Konjicah 300 K; dr. Florijan Kukovec v Sl. Bistrici, 20 K; Franc Gerc, trgovec v Pišecah, 20 K; Nežika Kregar v St. Petru na Medvedjem selu, nabrala v veseli družbi v domači gorci, 35 K; učiteljstvo ljudske šole pri Sv. Jurju ob Ščavnici 100 K; Janez Grahernik v Vajgnu, 100 K; Ignacij Supanič v Vajgnu 100 K; iz pušice v Narodnem domu 31 K 73 vin; Marija Čiček v Hočah, 10 K; Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu, 100 K; Jožef Trdin v Ugovški gori, 20 K; Ivan Lamprecht v Janzevruhu, 100 K; Lolk-Pinter ml. v Slov. Bistrici, nabral v veseli slovenijebistiški družbi na Videžu, 61 K; Hinko Šiško v Selcih 20 K; A. Marinc v Oberlaa pri Dunaju, 20 K; Jakob Zemljič, župan v Radenci, 5 K; Leopold Erzin, vojni kurat v Celovcu, 5 K; upravnistvo »Slov. Naroda« 186 K 42 vin; učiteljstvo šole pri Sv. Anton v Gornji gorici 20 K; Josip Kolman, ognjilcar 6/29 težkega poljskega topniškega polka v Zaglugu, 50 K; Hermina Štarkl v Sevnici nabrala v svoji gostilni, 43 K; Ludovik Smole v Sevnici 20 K; Frančiška Saveršnik v Brezicah 5 K; namesto venca na grob pok. nadučitelja gosp. Franca Ks. Schneiderja iz Ljutomer kaplan Andrej Lovrec 20 K; učiteljica Minka Sever 10 K; učiteljica Josipina Wessner 6 K; kaplan Matja Zadravec 5 kron; ravnatelj Janez Robič 5 K; učiteljica Julija Robič 5 K; učitelj Jan Baukart 4 K; učiteljica Leonida Herzog 3 K; učiteljica Matilda Mihalič 2 K; Janez Fikfak, lesni trgovec v Mar. Puščavi 40 K; gospa Perše na Cinžatu 2 K; gđ. Tiliša Kormanova na Kumenju 20 K rodbina dr. Rudolfa v Konjicah, in sicer gospa Josipina Rudolf 20 K, zastavnik Ivo Rudolf 10 K, nadporočnik Vladimír Rudolf 10 K poročnik Dušan Rudolf 10 K, poročnik Janko Rudolf 10 K. — Prispevke je pošiljal na naslov moške poručnice družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru. — Šolski odsek.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Oslepele slovenske volake«: Rodbina Schweiger iz Brezic 30 K, mesto nagrobnega venca umrlemu g. Kristjani Starklu iz Sevnice.

Za »Ciril - Metodovo družbo«: 18. stotinja 97. pp., sedaj 2. stotinja 122. pp. na bojišču, zbrala 196 kron (izkaz darovalcev izročili družbi): Fran Jaklič, učitelj iz Radovljice, 17 K, zbrano pri odhodnici g. A. Rihteršiča iz Radovljice v Ljubljano, Rudolf Potočnik, nadporočnik pri b. h. stavbni stotniji št. 1 na bojišču, 80 K, zbrali štiri tovariši o priliki žalostne ločitve na dopust odhajajočega tovariša Magerla, zbirka »Lebanove družine« v Toplicah na Dolenskem 106 K in Josip Gušč, revizor pri dolenskem vlaku št. 2218 ter en potnik, skupaj 3 K. — Skupaj 402 kron.

Za »Ciril - Metodovo družbo za Istro«: 18. stotinja 97. pp., sedaj 2. stotinja 122. pp. na bojišču, zbrala 47 kron.

Za »Slovensko šolo v Mariboru«: Slovenski častniki 87. pešpolka na bojišču 200 K in Stanko Brinšek iz Feldbacha 20 K. — Skupaj 220 kron.

</

Slivovke, domače, je ne-
kaj naprodaj.
— Slovenskega Naroda pod šifro —
„slivovka 2434“.

**Proda se dobro ohranjeno ::
moško kolo.**
Gostin na Modeljevo štev. 8; polize
se istotam. 2431

**Kupi se dobro ohranjeno ::
plašč za kolo (fahrad-
mantel) ::**
relektira se samo na mirno blago.
Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega
Naroda« pod šifro „Plašč 29/2432“.

**Sprejme se ::
blagajničarka**
lahko začelnica. Kje, pove upravnistvo
»Slovenskega Naroda«. 2425

KONTORISTINJA
zmožna strojeopisa in nemške steno-
grafije, želi službo. Gre tudi na de-
želo. — Ponudbe na upravnistvo »Slo-
venskega Naroda« pod „tako 2436“.

Kupi se kompletna event. tudi
delna, dobro ohranjena
uradniška uniforma, bodisi uradni-
ka držav, ali južne železnice ozir. tudi
kake druge stroke, ki bi bila slična
zgoraj omenjeni. Cenj. ponudbe z na-
vedbo cene se prosijo pod šifro „uni-
forma 2430“ na uprav. »Slov. Nar.«

**Dojavljam vsako soboto ::
turopoljske prašiče**
v večji množini. Cenjene ponudbe
na „Trgovca 2444“.

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.

Delavce in delavke
sprejme takoj v službo strojna tovarna
Samsa & Co v Ljubljani, Metel-
kova ulica 4. Zglaševanje od 4—5
popoldne. 2200

Ženitna ponudba.
Mladenec, star 30 let, obrtnik, sedaj
pod orožjem, želi stopiti v svrhu po-
znejše živitve v korespondenco z go-
spodnjo do 30 let, lepega značaja in
z nekaj premoženja. — Le resne po-
nudbe pod šifro: „Planinska cvetka
2424/2435“ na uprav. »Slov. Naroda“.

Pridna in poštena kuharica
z dolgi in dobri izkušnje išče
stalne službe pri kakih boljših hiš, naj-
raje pa kot samostojna gospodinja, kar
je bila dolgo časa že sedaj. — Službo
nastopi lahko še 1. junija. Pismene
ponudbe na upravnistvo »Slovenskega
Naroda« pod „štev. 1590/2437“.

Vrtnar in sirar
(Schweitzer) popolnoma samostojna
v svoji stroki se išče za takojšnji
nastop. Služba trajna, plača po dogo-
voru. Ponudbe na Jadransko hotel-
sko i kupališče d. d. Sušak. 2445

Hiša
enonadstropna, s trgov-
skimi prozori in pro-
dajalniško opremo, zgra-
jena pred nekaj leti, v
jako dobrem stanju, se
proda v Višnji gori.
Poleg hiše vrt za zela-
njavo, z obširnimi sa-
dovnjakom in lastnim
vodovodom ter druga poslopja za rejo
živino. — Plačilni pogoji zelo ugodni.
— Pojasnila daje tvrdka: A. Rušjan,
Ljubljana, Barlovska cesta št. 15.

Razprodajam
svoje trgovino z velikim
skladiščem manufaktur-
ne in mešane stroke za
jako ugodne cene.
Ustmene ponudbe na 2026
Vilim Pick, Zagreb,
Savska cesta 68.

Anton Kopač, posestnik in trgovec naznanja v svo-
jem in v imenu svojih otrok prežalostno vest, da je naša
prisrčno ljubljena mama, stara mama, gospa

Terezija Kopač roj. Gantar

po dolgi, mučni bolezni, v soboto ob pol 8. uri zvečer v
prezgodni dobi 55 letu mirno v Gospodu zaspa.
Pogreb se je vršil 21. t. m. ob 10. uri dopoldne na
domače pokopališče.
Maše za dušnice se bodo biale v raznih cerkvah.

Zahvala.

Ob enem izrekamo vsem dragim sorodnikom in ude-
ležencem za tolažbo in častete spremstvo našo iskreno
zahvalo. 2427

Nova vas, dne 22. maja 1918.

Žalujoči ostali.

Vsaka dama naj čita

mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju grudi.

Ikušn svet pri vpadlosti in pomen-
janja bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Lepota je sreča!

Po dolgoletnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je končno
posrečilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne neči-
stosti kot pege, zajedci, mozolji, gube, nosna in obrazna rdečica tes-
kom nekaj dni sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri sta-
rejših damah, mladostno sveže rožnato lice. Učinek je presenetljiv in
ta recept so sljajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih
priznanj! Vsakomur dajem proti retourn-znamki popolnoma zastoni
pojasnila. Pišite takoj na: L. Becker, Danaj 59, Predel 15.,
oddelek 38. 119

Največja slovenska hranilnica!
Mestna hranilnica ljubljanska
LIUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

Imela koncem leta 1916 vlog . . . K 66,900'000'—
hipotečnih in občinskih posojil . . . „ 27,000'000'—
rezervnega zaklada . . . „ 2,500'000'—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru. 159
Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnice.
Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti
5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti
najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.
V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

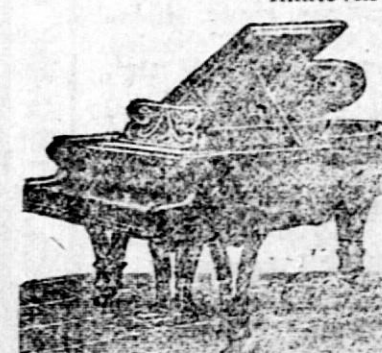
Kreditno društvo.

Alfonz Breznik

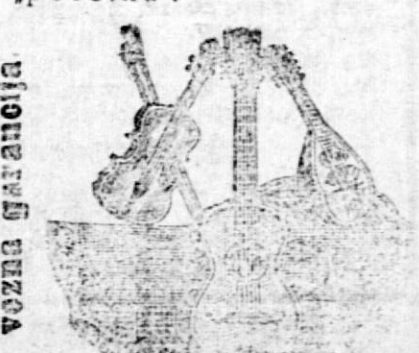
Ljubljana, Kongresni trg štev. 15

(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najpospešnejša trgovina in izposojevalnica
klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska
zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih
c. kr. dvornih in komornih tvrdk: Bösendorfer, Förster, Rudolf
Steinhammer, Höpfl & Heitzman, Glos in Hofmann imam edino
izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzi-
fikativnih navideznih „pofelina“.

Uglaševanje in popravila
strokovniško in cenovno
10 letna popravilna
vezna garancija

Samo na Frano-Jekelovi cesti št. 5
v novo otvorenem FOTO-ATELJEJU

se izdelujejo priljubljene portretne
škicne karice. 2428

HELIOS

Srbska glasba

Priporočam sledeče srbske narodne napeve za
klavir:

Bajić — Album srbskih narodnih napeva K	7.—
Bajić — Album srbskih narodnih napeva po Mokranjčevim rukovetima K	6.—
Bajić — Ljubavne pesme K	6.—
* — Album 138 srb. narod. pesama K	8.—
Konjović Petar — VILIN VEO opera u 3 čina K	24.—
Konjović Petar — Legende op. 3 K	2.16
* — Album 200 nar. pesama za gusle K	7.—

Naročila na naslov:
2418
Gjorgje Čelap, Zagreb, Berislavićeva ul. 17.

Na novejša izbira
umetniških in drugih

razglednic
pismenega papirja
in vseh pisarniških
in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA

Ljubljana Prešernova ulica štev. 7.

Št. 7178.

RAZGLAS.

V smislu § 53 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljub-
ljana naznanja mestni magistrat, da so računski sklepi mestne
občine za čas od 1. julija 1916 do 30. junija 1917 in sicer:

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustanovnega zaklada,
5. amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega
posojila,
6. mestne pohodne vojašnice,
7. mestne klavnice,
8. mestnega vodovoda,
9. mestne elektrarne,
10. mestnega pogrebnega zavoda,
11. mestne zastavljalnice in
12. mestne priprave

dogotovljeni, ter bodo 14 dni, t. j. od 23. maja do 5. junija
1918 v prostorih mestnega knjigovodstva javno občanom na
vpogled, da more vsakdo navesti svoje opazke o njih.

O pravočasno vloženih ugovorih bo razsojal mestni občinski
svet.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 21. maja 1918. 2443

Podaljšaj svoje življenje!

Mogoče je podaljšati si življenje, preprečiti bo-
lezni, bolnike ozdraviti, slabotne pokrepčati, ne-
stanovitne trdne in nesrečne vesele storiti.

Kaj tiči za vsako boleznijo?

Oslabenje živčnih moči, potrtost duha, izguba dra-
gih prijateljev in sorodnikov, razočaranje, strah
pred boleznijo, nepravilno življenje in drugi vzroki.

Veselo srce

je najboljši zdravnik. Je neka pot, ki te privede do radosti
in te požiži z novimi upi, in ta pot je opisana v knjigi,
ki jo pošljem vsakomur kdor piše ponjo

popolnoma zastoni.

V tej knjizici je pojasnjeno, kako zamore vsakdo v kratkem
času, ne da bi bil oviran pri poklicu, moč živčevja in miši-
čevja nadomestiti, utrujenost, potrtost, raztresenost, oslabe-
lost spomina, nevoljo do dela in druge znake bolezni pa
odpraviti. Zahtevajte ta spis, ki vam bo prinesel vesele ure.

Naslov:

Ernst Orseck, Berlin S. W., Markgrafensstrasse 63, Abt. 456.

Brivskega vajenca
sprejme takoj: J. Kovačević, Spod.
Šiška štev. 160. 2401

**Sprejme se ::
dekla**
za vsa domača
dela v trgovini —
Naslov pove upravnistvo »Slo-
venskega Naroda«. 2406

DELAVEC
za vsako delo
v mestu na raz-
polago nekaj ur
na dan. Ponud-
be prevzame upravnistvo »Slovenskega
Naroda« pod šifro „delo 2440“.

**Dobro ohranjeni ::
petrolejski sodje ::**
ter večja množina finejših cikorije se
proda. Naslov pove upravnistvo »Slo-
venskega Naroda« pod „štev. 2441“.

**Vzame se v najem ali kupi
majhna hišica**

v Ljubljani. Ponudbe pod „ROSTO-
HAR“ na uprav. »Sloven. Nar.“ 2334

**Kdor ima ob nemadni izselitvi
STANOVANJE**

2 sob s pripadki, naj ponudi pod
„ROSTOHAR“ na upravnistvo »Slo-
venskega Naroda«. 2335

Namizne drobilne mline

prilavne za mlenje vseh vrst žita
prodaja komad po 75 K Adolf Oppen-
heim, Morav. Ostrava, Brückene-
gasse 13. 2352

**Išče se nemeblvano
stanovanje**

z eno ali dvema sobama. Nastop takoj.
Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega
Nar.“ pod šifro „nemeblvano 2439“.

Kupim
kostanjev in
hrastov LES,
od 10 cm. debe-
line in od 1 mt
dolžine naprej,
kakor tudi lepe
hrastove in orehove hlode od 30 cm
debeline naprej. Ponudbe na naslov:
Anton Reschitz, trgovina z le-
som, Ljubljana. 2092

METLE

I. vrste, dvakrat, trikrat in štirikrat
vezane razpošilja tvrdka 2351

Jakob Vatovec, Trst.

Stanovanje

oziroma prostori za pisarno v bližini
sodnje se išče eventualno se zamenja
stanovanje v tem kraju, s cenim pa
lepim stanovanjem na periferiji mesta.
Tudi se zamenja hiša na Dunaju z
hišo v Ljubljani. Ponudbe na upravnistvo
»Slov. Naroda« pod „stanovanje in
zamenja 840“.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki foto-
grafiji 185

Davorin Rovšek
prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Korošćevska ul. 34 a.

Kupujem:

les za jame od 12 cm naprej
na mt
mekak okrogel les,
smrekovo lubje lansk in le-
čreslo tošnje
kostanjev les od 10 cm naprej
hrastov les
Prosim ponudbe s skrajnimi ce-
nami, množino in navedbo roka
za oddajo 1745

Vinko Vabič, Zalec, 8
Spodnje Štajersko.

Kuifantno poslovanje. Takojšnje
plačilo proti duplikatom.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 10,000.000 kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okrog 2,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.

Deklica (sirota) stara 14 let, bi se rada izučila v kakšni večji trgovini. Več pove J. Kranj, sedlar, Železniki, Gorenjsko.

Bukov gozd
do 2000 m³ drv, se prodaja v posekanje. Naslov pri upr. „Slov. Nar.“ 2392

PIKOVKA DRVA.
Vse kubičnih metrov suhih buk, hrstov, jelov, se zamenja za živila ali kaj drugega, oziroma se tudi prodaja. — Kdor se hoče za zimo preskrbeti s kurjavo, naj se zgleda pri J. Plazkarju v Ljubljani, na Dolnjski c. št. 5 od 4. do 7. ure zvečer. 2369

Češko gosje perje.
1 kg belega puljenega I. vrsta K 24.—
1 » » » II. » K 16 50
1 » » » » K 7.—
1 » » » » » K 10.—
1 » » » » » K 6 50
Po povzetju pošilja se po 5 kg ali več.
I. HALBEK, Praga-Smichov, 2377
Kinského tr. 1.

Gospodarski odsek upravičenih posestnikov Jesenice odda v najem
LOV
v planini Ročca za dobo pet let na javni dražbi v nedeljo, 26. maja ob 3. uri pop. v gostilni J. Kliner št. 17, Jesenice.

Izpuščaie
hraste, srebice, grinte in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 3.50, dvojni K 6.—. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, škatljica K 2.50. Oboje se dobi proti vposlatvi zneska v lekarnarja M. Klein Paratol tvornici v Budimpešti, VII-24. Rózsza utca 21.

Pipe, ustnike za cigare in cigarete, doze, žepna cigareta, kresilnike, naprtnike, gumbe za čevlje I. t. d. VII-1181
Rudolf Bodenmüller
Ljubljana,
— Stari trg št. 3. —

„ADRIJA“
Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.
Ljubljana, Šellenburgova ul. 5.
Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slamnike „STROBIN“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROŽNI PRAŠEK“ najboljšo sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobra sredstva proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesijonirana zaloga strupov

„Kubakava“ nadomestilo „MILKA“
„MILKA-SOPULIN“ snežno beli lug
„MILKA“ Kristal vanilin-sladkor
„MILKA“ prašek za peko.
Dišavo, poper, paprika, cimet, čisti gar, pigment, klinčki, jamaš, kocke za juho in golaž, ruski čaj, milo za brisanje, toaletno milo, koki in vse druga kolonizacijska roba dobi se edino po najnižjih dnevnih cenah pri solidni in znani trgovki
GIORGJE VUCKOVIC
Prva zagrebška importna in eksportna agenturna komisijonalna trgovina in tovarna „MILKA“ proizvodov s skladiščem na debele
ZAGREB, Nikoličeva 9.
Zahtevajte cenike! 1161 Doktor je zaloga!

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.
Delniška glavica: K 20,000.000. Rezerve: okrog K 3½,000.000.—.
SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge za tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.
KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

7

Telefon št. 257.

Vsled sodnega sklepa z dne 8. maja 1918 A I 137/18 se vrši dne 25. maja 1918 dopoldne ob 10. uri v Ljubljani, Mesini trg št. 24 I. nadstropje

prostovoljna sodna javna dražba
2 trgovskih pullov s ploščo iz trdega lesa, dveh stelaž, decimalne tehtnice s 6 utežmi, raznih zabojev in stozne tehtnice, spadajočih v zapuščino trgovca Avgusta Jagodiča iz Ljubljane. 2438

Kupujte le domači izdelek! to je
Emona
PRIZNANO NAJBOLJŠE
pralni prašek
Dobiva se vseh prodajalnic!

Modni salon Stuhly-Maschke
Zidovska ulica šte. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.
Priporočila za spomladansko sezijo
slamnike
svilene klobuke in čepice
najnovejših oblik
za dame in deklice
Popravila se sprejemajo.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

MILIJON
1883
umetniških razglednic.
Največja zaloga in izbira.
Marija Tičar, Ljubljana.

Vučkovičeva IPOZORI Vučkovičeva
„Kubakava“ nadomestilo „MILKA“
„MILKA-SOPULIN“ snežno beli lug
„MILKA“ Kristal vanilin-sladkor
„MILKA“ prašek za peko.
Dišavo, poper, paprika, cimet, čisti gar, pigment, klinčki, jamaš, kocke za juho in golaž, ruski čaj, milo za brisanje, toaletno milo, koki in vse druga kolonizacijska roba dobi se edino po najnižjih dnevnih cenah pri solidni in znani trgovki
GIORGJE VUCKOVIC
Prva zagrebška importna in eksportna agenturna komisijonalna trgovina in tovarna „MILKA“ proizvodov s skladiščem na debele
ZAGREB, Nikoličeva 9.
Zahtevajte cenike! 1161 Doktor je zaloga!

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.
Delniška glavica: K 20,000.000. Rezerve: okrog K 3½,000.000.—.
SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge za tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.
KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

7

Telefon št. 257.

Prostovoljna prodaja posestev.
Prodaja se prostovoljno na lesem in zdravem mestu, 4 klm. od Ljubljanske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 orlov. Od tega je 15 orlov njiv, 5 orlov vira in sadovna aka, 4 orole travnika, 7 orlov vinograde, 180 orlov loze, drugo pašniki z novo prizemno hišo in gospodarskimi poslopji. — Cena 350.000 kron. Blizja pojasnila daje Miho Ribič ob tajnik v Netetiču pri Karlovcu, Zrvaško. 1656

Naznanilo.
Cenjenemu občinstvu javljam vljudno, da sem se s svojo gostilniško obrtjo s Sv. Jakoba trga preselila
na Krakovski nasip št. 18.
Zahvaljujem se vsem svojim p. t. gostom za obisk in se priporočam v nadalje.
Točim pristno belokranjsko vino in pikrčana. Dobi se tudi vedno kaj prigrizka. — Cene zmerno.
Marija Zupan,
gostilničarka,
Ljubljana, Krakovski nasip 18. 2404

Naslov za pisma:
Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Priporočamo edino najboljšo šivalne stroje tvrdke:
Jos. Petelinc, Ljubljana, AFRANA
paleg franciškanskega mostu, levo, 3. hiša ob vodi.
Največja in edina zaloga šivalnih strojev vseh sistemov in poljubnih opremah za obrt in rodbino.
V zalogi igle, olje, ter deli za razne stroje.
Dostavitev strojev takoj! Poupk v vozenju brezplačen!
10 letna garancija!

RAZPIS.
V c. kr. kersizianski akademiji na Dunaju je oddati s šolskim letom 1918/19 **Jakoba pl. Schellenburga ustanovno mesto.**
Do tega ustanovnega mesta imajo pravico sinovi kranjskega plemstva, ki so dopolnili osmo leto, a ne prestopili dvanajstega, in ki so dovršili vsaj drugi razred ljudske šole z dobrim uspehom.
Starši oziroma zakoniti zastopniki uvaževala te ustanove morajo za prizdatke (opravo) plačevati na leto 600, oziroma v pravniskem oddelku 800 K pavšala, dalje še 200 K izrednega draginskega prispevka za vsak tečaj, dokler bode trajala draginja, in sicer so plačila opravljati v četrtletnih obrokih pri blagajnici akademije. Razen tega je ob vstopu plačati naprej za prvo uniformiranje ta čas na 820 K določeni nabavni znesek in ima uvaževalc ustanove prinesiti seboj predpisano množino perila in obuvala.
Prošnje, opremljene s krstnim listom, izkazom o cepljenju koz, zdravniškim izpričevalom javnega zdravstvenega organa o popolnoma čvrstem zdravju, potem z dokazilom o plemstvu, ako ni plemstvo obče znano in šolskimi izpričevali je vložiti najkasneje do 10. junija t. l. pri kranjskem deželnem odboru.
Kranjski deželni odbor,
V Ljubljani, dne 13. maja 1918. 2422

Slovenska tvrdka.
Kdor ne pozna
Izdelkov „ADRIJA“, naj si naroči takoj cenik in vzorce, da spozna njih kakovost. Kavní nadomestek s sladkorjem in cikorijo mešan, pralni prašek, snežno-beli, vaniljin sladkor, pečni prašek, pravi čaj, milo za brisanje, toaletno milo, pralno milo, nadomestek za škrob, plavilo v steklenicah in kroglicah, francosko žganje, cigaretni papir, mak, kumna, paprika, poper itd. Krtače za ribanje, kocke za juho in golaž, kofonija, grenka sol itd. itd. Naročite si kavnega nadomestka, dokler je čas, ker v kratkem ne bode dobili sladkorja ter s tem tudi kave ne. 2177
Zahtevajte cenik takoj!
FILIP ŠIBENIK,
IZDELKI „ADRIJA“ ZAGREB.
Slovenska tvrdka.

Slovenska tvrdka.
Kupujem zmedene ženske lase.
Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Zrančo št. 3.
POZOR! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9. do pol 1. in v nedeljo od 8. do 11. ure dop.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.
Delniška glavica: K 20,000.000. Rezerve: okrog K 3½,000.000.—.
SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge za tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.
KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

7

Telefon št. 257.

Dva nova črna žalna damska klobuka
se prodasta pri g. Turk, Dolnjska cesta št. 18/II. 2403

Isče se JERMENAR:
proti dobri plači. — Kje, pove uprav. „Slovenskega Naroda“. 2402

Prazne vreče
vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trgovska firma J. Kušlan, Kranj, Gor. Istotam se sprejme trgovski učenc.
Zlahtni grah
dozori v šestih tednih. Eg stane 19 kren in se dobi v trgovini s semeni Sever & ko. preje Peter Lasnik, Ljubljana

Viničarja
zaupnega, poštenega in večjega vsem poslom v vinogradu, vojašine prostega, iščem za svoje posestvo v Letovanjskem vrhu pri Sisku na Hrvaškem, obstoječe iz 5 orlov vinograde, 15 orlov njiv in 10 orlov vinograde. — Ponudbe na: Radko Kraker, Sisk, Hrvaško. 2421

Priporočamo krasne
BLUZE
plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, športne klobuke in stoznike. Zelo solidna tvrdka:
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša. 2652
Fine
otroške obleke in krstne oprave.

Modistka Pavla Novak
Križevniška ulica št. 9/I. nad. se priporoča cenjenim damam za vsa v njeno stroko spadajoča dela. Sprejema tudi stare slamnike v prebarvanje in prekrčenje. Novi slamniki in cvetke v zalogi.

Kupujem zmedene ženske lase.
Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Zrančo št. 3.
POZOR! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9. do pol 1. in v nedeljo od 8. do 11. ure dop.